

SØVÆRNS- ORIENTERING

Ved årsskiftet 1975-1976

Året 1975 har været præget af uro, terroraktioner og krigshandlinger i flere områder af verden.

Forhandlingerne mellem USA og Sovjetunionen om begrænsning af de strategiske kernevåben var ventet afsluttet i år, men er gået i stå. Helsingforsaftalerne vedrørende sikkerhed og samarbejde i Europa har endnu ikke vist klare resultater. De håb, der måtte være næret til afspændingsforhandlingerne mellem Øst og Vest, blev således ikke opfyldt i året, der gik.

Tværtimod vil jeg fremhæve, at den kraftige sovjetiske militære opbygning er fortsat, og Sovjets verdensomspændende maritime aktivitet er blevet yderligere udvidet, ligesom Warszawapagtenhederne har forstærket overvågnings- og øvelsesaktiviteten i og omkring dansk område.

I overensstemmelse med tidligere forudsigelser må det nu erkendes, at Sovjet efterhånden besidder midlerne og evnerne til at gennemføre en global strategi alene med anvendelse af flådestyrker enten som politisk pressionsmiddel eller i form af selvstændige militære operationer. Den verdensomspændende sovjetiske maritime ekspansion kan bl.a. betyde, at allierede flådestyrker, som i en given situation ellers måtte forventes til støtte for mari-

time operationer i BALTAP-området, nu vil kunne bindes andet steds. I denne forbindelse må vi i øvrigt ikke blot betragte situationen herhjemme, men erindre, at Grønland og Færøerne ligeledes indtager strategisk vigtige positioner.

Denne sikkerhedspolitiske udvikling er ikke blot erkendt indenfor forsvaret, men har nu også vakt berettiget opmærksomhed i mange kredse udenfor dette.

For Danmark har året, der svandt, været præget af en anspændt og hård økonomisk situation og af stor arbejdsløshed - en situation, som også har præget Vestens øvrige lande.

I denne situation finder jeg det væsentligt at nævne den positive politiske forståelse for forsvarets sikkerhedspolitiske værdi og nødvendighed. Denne forståelse har sikret den fortsatte gennemførelse af forsvarsforliget og forsvarsordningen af 1973. Det må også fremhæves, at der gennem de seneste år er udviklet en positiv kommunikation mellem de ansvarlige politikere og forsvarets ledelse. En kommunikation, der over en forsvarsordnings stabile gennemførelse i fred, vil kunne sikre krisestyringen i spændingsperioder og danne grundlag for den militærpolitiske administration under krigsforhold.

Inden for søværnet har vi gennem en voksende indsats opfyldt vore forpligtelser med hensyn til overvågning og suverænitets-hævdelse af dansk søterritorium og tilstødende farvande - såvel herhjemme som i de færøske og grønlandske områder.

Vi har fortsat og styrket samarbejdet indenfor NATO ved deltagelse i NATOs øvelsesvirksomhed og har derved demonstreret den operative effektivitet og troværdigheden af NATO-forsvaret såvel som af vort eget Søværn.

Samarbejdet med flyvevåbnet er videreudviklet - ikke blot indenfor overvågnings- og søredningstjenesten, men også på taktiske områder. Denne fælles indsats er øvet i NATO og i nationale øvelser.

Også i år har Flådens enheder under besøg i danske havne hævdet Flådens ry og omdømme og har ved disse besøg helt klart mærket befolkningens interesse for dansk Søværn og for de opgaver, der naturligt er pålagt marinen. Under besøg i udenlandske havne har skibene traditionelt repræsenteret nationen med den ære og værdighed, som forventes af en gammel søfartsnation.

Jeg er bekendt med, at alle disse aktiviteter er blevet gen-

nemført på tilfredsstillende vis, og jeg lægger vægt på, at vi gennem fortsat deltagelse i NATO-øvelser demonstrerer vort NATO-engagement, og at besøg i danske og udenlandske havne er traditionelle aktiviteter, som må videreføres. I denne forbindelse finder jeg lejlighed til at bemærke, at de for det civile samfund og for den øvrige del af forsvaret gældende arbejdstidsregler har vist sig sværere at indpasse i den sejlende tjeneste i søværnet. Det er et problem, jeg følger meget nøje, og som jeg finder må afbalanceres med søværnets opgaver, personelsituationen og de økonomiske midler.

De positive resultater af forsvarsforliget er i år begyndt at vise sig - især på materielområdet. Det nye inspektionsskib BESKYTTEREN er afleveret fra Ålborg Værft og repræsenterer en ny og god type til løsning af vore opgaver i grønlandske og færøske farvande. Den første af de 10 nye torpedo/missil-både, WILLEMOES, er afleveret fra Frederikshavn Værft, og har med gode resultater gennemført indledende søprøver. Der er ingen tvivl om, at denne skibstype som våbenplatform vil markere en ny æra i Flåden. Sidst på året er der endvidere skrevet kontrakt med Ålborg Værft om bygning af 3 nye korvetter til afløsning for TRITON-klassen. Hertil kommer afsluttede eller forventede kontrakter om levering af moderne luft- og sømålsmissiler til de nye enheder og til PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE.

Det nye og yderst moderne materiel, der nu vil vise sig i enhederne, samt introduktionen af nye skibstyper vil skabe stor aktivitet, ikke mindst med hensyn til udvikling af nye taktiske doktriner og til uddannelse, men også med hensyn til vedligeholdelse. Vi vil med indfasning af disse nye materielsystemer komme til at råde over et kraftigt og varieret våbenudstyr, som sammen med flyvevåbnets styrker kan præstere en meget effektiv våbenkoncentration til søs.

Skues der fremad mod året, der kommer, er der ikke meget, der tyder på, at den kraftige sovjetiske opbygning eller den øgede Warszawapagt-aktivitet vil blive begrænset. Ej heller er der indikationer på, at den udenrigspolitiske situation vil tegne sig lysere.

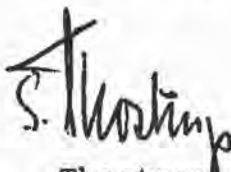
Det forventes, at de igangværende havretsforhandlinger under FN afsluttes. De kan for verdens nationer betyde en ny inddeling og udstrækning af søterritoriet; således må der forventes eta-

bleret nationale økonomiske zoner på 200 sømil, medens territorial-farvandene forventes udvidet til 12 sømil. Disse ændringer af nationernes søterritorier vil helt sikkert resultere i øgede fredstidsopgaver for søværnet i fremtiden.

Som bebudet af statsministeren i oktober er forhandlinger om et nyt forsvarsforlig blevet indledt og vil måske resultere i et forlig med en noget længere varighed. Selvom rammerne for forsvaret eventuelt ikke ændres væsentligt herved, er det mit håb, at der af hensyn til aktivitetsbehovet og beredskabet vil vise sig mulighed for en positiv justering bl.a. af søværnets meget sparsomme personelressourcer, således at den strategiske udvikling på det maritime område og de nye konventioner for søterritoriets udstrækning vil kunne afspejles i vor forsvarspolitik. Det må håbes, at den førnævnte frugtbare dialog mellem forsvarrets ledelse og de ansvarlige politikere vil fortsætte og kunne medvirke hertil.

Jeg forventer, at den positive indstilling til tjenesten, som har vist sig overalt i søværnet i det forløbne år, vil blive videreført som en energisk og god indsats i året, der kommer. En sådan indsats vil i fremtiden være nødvendig for at opfylde de forventninger, der vises os med hensyn til løsningen af vore opgaver og med hensyn til det nye materiel, som nu er på vej. Vi må regne med, at i en økonomisk stram situation vil befolkningens og politikernes øjne hvile på os, og der vil ikke kunne tolereres slendrian indenfor søværnets virksomhed.

Jeg vil med disse betragtninger ønske god arbejdsglæde for året 1976 og et lykkeligt år for alt tjenstgørende personel og for deres familier.

Thøstrup

DET SKETE I SØVÆRNET 1975

Søværns-Orientering bringer i det efterfølgende en kavalkade over begivenheder m.v. i søværnet i 1975. Det er tanken med oversigten, der på ingen måde må betragtes som en komplet liste over søværnets aktiviteter, at give et omend kortfattet billede af nogle af de mangeartede virksomheder, der har fundet sted, og som synes at have almen interesse.

JANUAR

Nye minelæggere

Søværnets Materielkommando afsluttede 10. januar kontrakt med Svendborg Værft om bygning af 2 nye kabelminelæggere til søværnet. Skibene bygges som erstatning for minelæggerne LAALAND og LOUGEN, der er udrangerede.

Skibene, der bliver 45 m lange og 9 m brede, får et konstruktionsdeplacement på ca. 570 tons. Skibene vil være specialfartøjer med en meget begrænset artilleriarmering på 2 stk. 20 mm kanoner.

De nye minelæggere forudses leveret i 1977.

SMALL PLAY 1/75

Årets første nationale øvelse, "SMALL PLAY 1/75", blev afviklet i perioden 13.-17. januar. Øvelsen fandt sted i danske farvande med deltagelse af de fleste udrustede skibe under ledelse af chefen for Torpedobådseskadren.

Trinuddannelse for konstabler

Andet trin af en i trin opdelt uddannelse for konstabler af operatørlinien blev iværksat for konstabler indkaldt i juli og oktober 1973 samt januar 1974. Den trindelte uddannelse, som for første trins vedkommende påbegyndtes i 1974, skal ses som et led i bestræbelserne på at tilrettelægge et uddannelsesmønster og en anvendelse, der kan medvirke til at gøre tjenesten mere tilfredsstillende for konstablerne. Planerne sigter mod en opdelt, men fremadskridende uddannelse samt anvendelse af konstablerne i overensstemmelse med den umiddelbart forinden givne uddannelse.

Personelpolitik

Chefen for Søværnet udsendte i januar et direktiv vedrørende søværnets personelpolitik. Direktivet blev udgivet under devisen "Rette mand på rette plads til rette tid". Hensigten med direktivet er overfor søværnets personel at tilkendegive de retningslinier, som ønskes fulgt på alle trin i søværnets organisation, for derved på bedste måde, at bidrage til, at de for søværnet fastsatte mål nåes.

Det må indrømmes, at langtidskarriereplanlægning er vanskelig at gennemføre, idet der jævnligt opstår nye uforudsigelige personelbehov, ikke mindst på grund af personelmangel inden for visse personalekategorier.

FEBRUAR

SPRINGEREN på øvelse

Undervandsbåden SPRINGEREN deltog i en 14 dages antiundervandsbådsøvelse med enheder af ROYAL NAVY nord for Skotland.

MARTS

Udslusningsøvelser i Karlskrona

I perioden 10.-20.marts var dele af Undervandsbådseskadren i lighed med tidligere år til udslusningsøvelser ved Karlskrona Ørlogsskoler.

I besøget deltog depotskibet HENRIK GERNER, undervandsbådene SPRINGEREN og DELFINEN samt personel fra Søværnets Frømandskorps. Endvidere deltog Søværnets Tamburkorps i det vellykkede arrangement.

Byggeri på Sjællands Odde

Ved Artilleriskolen på Marinestation Sjællands Odde blev - ved bortsprængning af 2 gamle cementfundamenter - første "spadestik" taget til en ny undervisningsbygning til missilsystemet SEA SPARROW samt ildledelsesanlæggene RAKEL og TORCI. Sprængningen foretoges af et mineuskadeliggørelseshold fra Flådestation Korsør.

APRIL

Svensk Kongebesøg

Danmark havde i dagene 10.-12.april officielt besøg af Hans Majestæt Kongen af Sverige. Den svenske konge ankom til Danmark om bord i jageren GÄSTRIKLAND, der var flagskib i en svensk kongedeling bestående af 8 orlogsskibe. Den svenske kongedeling blev i Sundet mødt af fregatten PEDER SKRAM og bevogtningsfartøjerne NYMFEN og NEPTUN og eskorteret til København.

Under besøget fandt en række arrangementer sted for de svenske besætninger, og det medbragte svenske musikkorps musikerede flere steder i København.

Søopmåling i Danmark og Grønland

Den 14. april hejste isbryderen ELBJØRN kommando og indgik som opmålingsskib i Søopmåling Danmark. Det er tredje år, isbryderen bliver brugt til søopmåling.

Foruden ELBJØRN bestod Søopmåling Danmark i 1975 af minestrygeren GULDBORGSUND samt bådene SKA 7 og 8.

Sommerens opgaver var i store træk opmåling af de områder, som efter de minestrøgne ruters ophævelse har fået betydning for skibsfarten med vægten lagt på nedsættelse af sejltid og trafikseparering. Derefter fortsattes nyopmåling af de danske farvande.

Søopmåling Grønland kom i 1975 til at bestå af de derværende 4 SKA-både samt en kutter stillet til rådighed af Grønlands Kommando.

Opgaverne i Grønland var talrige og lå spredt langs hele vestkysten fra Marmorilik til Prins Christianssund.

NATO-øvelser

I månedens løb deltog de fleste af Flådens skibe i de årligt tilbagevendende NATO øvelser, der hvert forår afvikles i danske, tyske og norske farvande. I øvelserne deltog skibe og fly fra Danmark, Tyskland, Norge, Holland, Belgien og England. Det drejede sig om øvelserne: BROLLY GLIDER (antiundervandsbådsøvelse), BOLD GAME (torpedobådsøvelse), BLUE HARRIER (minestrygningsøvelse) og BRIGHT HORIZON (konvojøvelse).

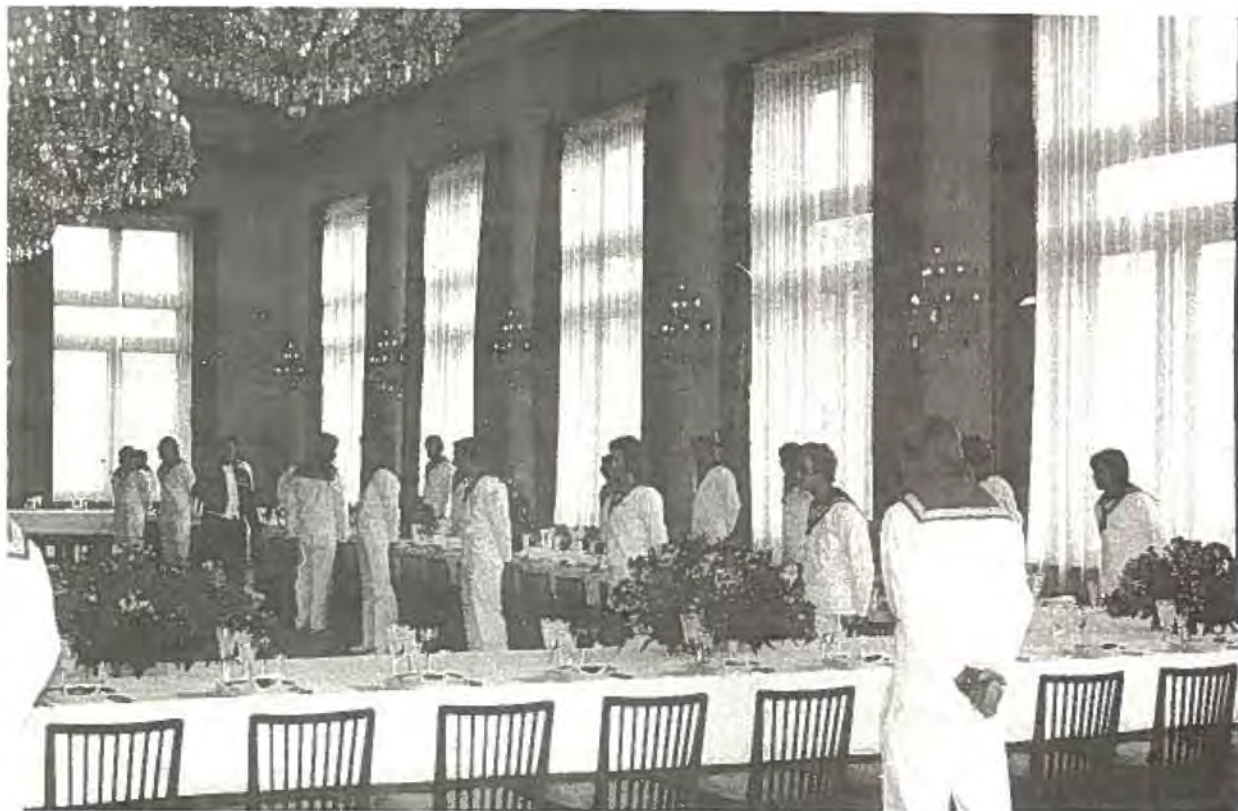
MAJ

Dronningebesøg i Sovjetunionen

Kongeskibet DANNEBROG har i 1975 haft et travlt år med togter både mod øst og vest. Årets togter indledtes 23. maj, hvor Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prins Henrik ombord i DANNEBROG, eskorteret af fregatten PEDER SKRAM, afsejlede fra København mod Leningrad, hvor statsbesøget i Sovjetunionen skulle indledes.

Efter et par dages ophold i Leningrad rejste Hendes Majestæt Dronningen med fly videre til Moskva. DANNEBROG's og PEDER SKRAM's opgaver i forbindelse med statsbesøget var dog ikke afsluttet hermed, idet 40 menige fra de to skibe 29. maj optrådte som tjenere under dronningens officielle frokost i Kreml, en opgave, som de menige løste til alles fulde tilfredshed. Da dronningen skulle flyve hjem fra Sovjetunionen, var DANNEBROG's og PEDER SKRAM's opgaver i forbindelse med besøget dermed afsluttet, og skibene afgik 30. maj i strålende solskin fra Leningrad efter et vellykket besøg.

Danske orlogsgaster i Moskva

STANAVFORLANT

Sidst på måneden udgik undervandsbåden SPRINGEREN af NATOs stående flådestyrke i Atlanterhavet (STANAVFORLANT), hvori den havde deltaget i ca. 1½ måned med stort udbytte.

DANEX I

I perioden 27. maj-6. juni afvikledes den nationale øvelse DANEX I i danske farvande. I øvelsen deltog de fleste udrustede skibe, flådestationer og marinedistrikterne tilligemed den mobile base og et antal helikoptere. Øvelsen var opdelt i en række våbentrænings- og taktiske afsnit.

Ændring af tjenesteomgangen for værnepligtige og konstabler

Chefen for Søværnet traf bestemmelse om ændring af tjenesteomgangen for værnepligtige og konstabler af operatørlinien i søværnet. Herefter vil grunduddannelsen på Søværnets Eksercerskole være 1 måned baseret på 6 årlige indkaldelser, og uddannelsen af konstabelelever af operatørlinien og værnepligtige specialister vil finde sted i fortsættelse heraf og være 8 uger. I Flådens skibe og ved landtjenestesteder vil omskiftningen af værnepligtige foregå "dråbevis" med en fjerdedel hver 2.måned. Inspektionsskibe og visse andre tjenestesteder vil dog få samlet udskiftning af værnepligtige (hver 8.måned).

UNI

Ny organisation i Forsvarskommandoen

Fra 1.juni overførtes personelforvaltningerne fra de 3 værnstabe til Forsvarsstaben. I Forsvarsstaben oprettedes derfor en Personelfagstab omfattende en personelforvaltningsafdeling for hvert værn, en sektion til forvaltning af civilt personel, en sektion til forvaltning af intendantur- læge- og sanitetspersonel samt en adjudantursektion.

Torpedobåden 100 år

Den 7. juni passeredes 100-årsdagen for indlemmelsen i Flådens tal af den første båd specielt indrettet til at medføre torpedo-våben.

Fra begyndelsen af 1870'erne var man klar over, at torpedovåbnet betingede små hurtige og kraftige fartøjer, som kunne frembære torpedoerne. Det engelske firma Thornycroft & Co. kom først i kapløbet om at udvikle en sådan egnet skibstype. I 1872 blev der afholdt prøveture med dampfartøjet MIRANDA. Det var ca. 16 m langt og kunne gøre en fart af 16 knob. Norge bestilte straks et fartøj af denne type, der kom til Norge i 1873 og fik navnet RAP. Danmark fulgte efter, og den 7.juni 1875 ankom fra England til Orlogsværftet et lignende fartøj. Det blev benævnt DAMPCHALUP NR. 5 og blev indrettet til at føre 2 mindre slæbetorpedoer. Depla-

cementet var på 8 tons, og maskineriet ydede 50 hk. Båden blev i 1880 ombygget til at føre udskydningsapparater til selvbevægende torpedoer. Fartøjet udgik af Flådens tal i 1894 og blev ophugget året efter.

De nye indkaldelsesterminer

18. juni afholdtes møde i Forsvarskommandoen om de 6 årlige indkaldelser. De mange tjenestesteders repræsentanter havde ikke principielle indvendinger imod ændringen. Hvert af problemområderne blev klarlagt, og en række arbejdsgrupper blev initieret for løsning af problemerne.

Forstærkelse af fiskeriinspektionen i Nordsøen

I juni måned rapporteredes omfattende, ulovligt reje- og tungefiskeri ved den jyske vestkyst. Der har navnlig været mange overtrædelser i Hvide Sande og Rømø-områderne. Søværnets operative Kommando bestemte som følge deraf, at fiskeriinspektionstjenesten i Vesterhavet midlertidigt skulle intensiveres.

Orlogskutteren RØMØ, der hidtil havde været alene om opgaverne, fik assistance af orlogskutteren VEJRØ. RØMØ opbragte to tyske kuttere MARIANNE og CAPELLA af Husum langt inden for fiskerigrænsen ud for Blåvand.

De blev ført til Esbjerg og ved retten idømt bøder.

Det varede heller ikke længe, før VEJRØ fik bid. Week-enden den 14.-15. juni observerede orlogskutteren ulovligt fiskende kuttere ud for Henne Strand. Det lykkedes at anholde kutteren SUEDEROOG af Husum, som fiskede 4-500 m fra strandkanten. Også denne kutter blev ført til Esbjerg, hvor skipperen fik en bøde på 2.000 kr. og konfiskeret fangst og redskaber til et beløb af 7.440 kr.

Belønningsmedalje

Hendes Majestæt Dronningen overrakte 19.juni Den kongelige Belønningsmedalje til sekondløjtnant af reserven S.Brinch-Nielsen, konstabel C.J.Nielsen og hjemsendt værnepligtig J.S.Hansen for den 29.november 1974 under en søredningsoperation i Grønland

under betydelig personlig risiko at have bjærget to besætningsmedlemmer fra en nødstedt grønlandsk fiskekutter.

Atletik

Søværnets atletikmåned blev afviklet med deltagelse af i alt 904 mand. Torpedobådseskadren var fyldigt repræsenteret med 124 deltagere svarende til 74% af den samlede personelstyrke.

STANAVFORCHAN

Ministrygeren AARØSUND afsluttede sin ca. 1½ måned lange deltagelse i NATOs stående ministrygerstyrke i Kanalen (STANAVFORCHAN), under hvilken samarbejdet mellem de deltagende nationer var blevet udbygget.

JULI

Dronningebesøg i Grønland

DANNEBROG's andet større togt i 1975 gik mod vest, idet kongeskibet 11.juli afgik fra København for at deltage i Hendes Majestæt Dronningens og Hans Kongelige Højhed Prins Henriks første besøg i Grønland som regentpar.

Dronningen gik om bord i DANNEBROG i Sdr.Strømfjord 30.juli, hvorefter kongeskibet eskorteret af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der under den sidste del af turen afløstes af INGOLF, i løbet af de næste 16 dage skulle besøge 14 vestgrønlandske byer. Besøgene blev næsten alle gennemført som planlagt, idet dog besøget i Upernavik måtte opgives på grund af vejret, samt at DANNEBROG på grund af is ikke kunne gå ind i havnen i Umanak, hvorfor dronningens besøg der måtte klares pr. motorbåd.

17.august gik dronningen i land i Narssarssuaq for at fortsætte rejsen til Thule med fly, hvorefter DANNEBROG sejlede tilbage til København.

50 års tjeneste i søværnet

En yderst sjælden begivenhed i søværnet indtraf 24.juli, da kommandørkaptajn J.Teisen, leder af Marinens Bibliotek, modtog diplom og gratiale for 50 års tjeneste i søværnet.

Norske officerer på kursus i Danmark

På foranledning af en henvendelse fra Forsvarets Overkommando i Norge godkendtes det, at der på Våbenofficerskursus ved Søværnets Våbenskole indtræder 7 norske officerer. I den koordinerede dansk-norske uddannelse indgår en studiebesøgsperiode i NORGE i januar 1976.

DELFINEN på øvelse

Undervandsbåden DELFINEN afsluttede sin deltagelse i en 14 dages antiundervandsbådsøvelse med engelske enheder nord for Skotland.

AUGUST

Nordisk Kadetidrætsstævne

Det 28. nordiske kadetstævne med deltagelse af kadetter fra søofficersskolerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige afholdtes i Ålborg i dagene 7.-11.august.

Deltagerne ankom til værtsbyen i de respektive skoledelingers skibe, i alt 17, med en samlet besætning på 934 mand. Udover de traditionelle idrætskonkurrencer, diskussionsmøde vedrørende uddannelsesforhold, gudstjeneste m.v. var der af værtsbyen stillet et stort arrangement på benene i form af busudflugter, sejladsudflugter, baller samt optagelse i Christian IV Laug. Ålborg levede ved denne lejlighed op til sit ry som en livsglædens by og gjorde dette kadetstævne til endnu en glitrende perle i den kæde, som dannes af tidligere års kadetstævner.

Torpedoskydekongurrence-skydning

I perioden 11.-20. august afvikledes Torpedobådseskadrens konkurrenceskydning med torpedoer, der fandt sted i Hesselø-området. Fregatten PEDER SKRAM og depotskibet HENRIK GERNER deltog som målskibe. Vinder af konkurrencen blev torpedobåden SØULVEN. Det var første gang, denne konkurrence blev afviklet med anvendelse af søværnets nye torpedoer.

SIRIUS 25 år

18. august 1950 oprettedes under den daværende Søværnskommando en patruljetjeneste i Nord- og Nordøstgrønland. Patruljen var i starten kun kendt under kodeordet RESOLUT, men blev i 1954 officielt kendt under navnet SIRIUS.

Patruljen overvåger den ca. 12.000 km lange ubeboede kyststrækning og har i de forløbne 25 år tilbagelagt 267.000 km med hundeslæde på inspektionsrejser.

SIRIUS på patrulje

25 års jubilæet er markeret på forskellig vis, således danner en af SIRIUS hundeslæder motivet på søværnets juleskål og Grønlands postvæsen har udgivet et frimærke med SIRIUS motiv.

Nyt flag på Carey-øerne

Den 19. august udskiftede chefen for Grønlands Kommando og chefen for inspektionsskibet HVIDBJØRNEN orlogsflaget på Isbjørneøen i Carey-øgruppen. Samtidig blev der i et vandtæt lukket rør nedlagt en vardeberetning.

Udskiftningen skete efter Chefen for Søværnets direktiv, hvorefter Flådens skibe med mellemrum skal inspicere varden og forny flag og nødforsyninger. Forsyningen blev dog ikke fornyet ved denne lejlighed, da den videnskabelige station på naboøen - Nordvestøen - har et ret omfattende lager af proviant.

Forsvarets week-end i Korsør

Flådestation Korsør fik stor succes med arrangementet "Forsvarets week-end" den 29.-31. august, hvormed man dels højtideligholdt den 29. august, dels fejrede Korsør bys 550 års og flådestationens eget 15 års jubilæum.

Arrangementet omfattede blandt andet besøg af 16 skibe fra øvelsesgruppen DANEX II og overrækkelse til byen af 2 kanoner fra 1834 til opstilling på Søbatteriet. Søværnets Tamburkorps og Kvindelige Mariners Orkester stod sammen med andre militærorkestre for det musikalske islæt. Endvidere vist en forsvars-, en hjemmeværns- og en søværnsudstilling på havnepladsen og Søbatteriet.

Søværnets Udstilling har i 1975 udover i dette arrangement medvirket ved 14 andre arrangementer med 52 udstillingsdage i byer over hele landet.

DANEX II

Den nationale øvelse DANEX II blev afviklet i perioden 25. august-5. september i danske farvande med hovedvægten lagt på våbentræning samt taktiske øvelser.

Forsvarsudvalgets formand
under DANEX

SEPTEMBER

BOTANY BAY

I perioden 15.-24. september afvikledes NATO-øvelsen BOTANY BAY, der foregik i Østersøen, Kattegat og Nordsøen med deltagelse af tyske og danske skibe, fly og hovedkvarterer.

OKTOBER

Permanent skoledeling

17. oktober etableredes en permanent skoledeling i søværnet. I delingen, der blev underlagt Søværnets operative Kommando, indgår minelæggeren FYEN og korvetten TRITON.

Depotskibet HENRIK GERNER udgik af Flådens tal

Da UNDERVANDSBÅDSESKADRENS depotskib HENRIK GERNER 31.oktober strøg kommando, tog søværnet afsked med det sidste af sine egentlige depotskibe.

Minelæggeren SJÆLLAND skal i fremtiden virke som depotskib for såvel undervandsbåde som torpedobådene.

Luftværnsmissiler

Ved hjemkomst til Danmark efter 4½ måneds uddannelse i USA markerede et hold på 6 mand fra Søværnets Materielkommando afslutningen af en række leverandørkurser afholdt med henblik på indførelse af missilsystemet SEA SPARROW i søværnet.

Besøg i Leningrad

Chefen for Søværnets Officerssskole ledsaget af 2 officerer og 1 kadet, aflagde efter indbydelse af chefen for den sovjetrussiske flåde, admiral S.G.Gorshkov, besøg ved den sovjetiske marines førende officerssskole, Frunze-Akademiet, i Leningrad. Formålet med besøget var at modtage orientering om uddannelsen til søofficer i Sovjetunionen. Chefen for Frunze-Akademiet blev indbudt til at aflægge genbesøg ved Søværnets Officerssskole i 1976.

Stabskursus I

6 officerer fra søværnet påbegyndte ved Forsvarsakademiet første del (Stabskursus I) af en ny to-delt værnsfælles stabsuddannelse. Stabskursus I vil fremtidig være obligatorisk for alle officerer af A-linien, som vil gennemgå denne uddannelse efter 4-6 års tjeneste som officer. Andel del, Stabskursus II, i hvilket deltagelse sker efter udvælgelse, vil normalt blive givet efter ca. 10 års tjeneste.

Kommunikationskonkurrence

Søværnet afviklede sin årlige kommunikationskonkurrence, hvori deltog 18 hold med i alt 61 deltagere. Minelæggeren FALSTER vandt og fik overrakt Søværnskommandoens vandrepokal i kommunikation. På de næste pladser kom Torpedobådseskadren og korvetten FLORA.

NOVEMBER

Ny eskadreorganisation

1. november nedsatte søværnet antallet af eskadrer fra 5 til 4, idet den tidligere Minestrygereskadre og den tidligere Minelæggerskadre blev lagt sammen til en Mineskibseskadre (MSE).

Nye bygninger i Frederikshavn

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole fik 27. november overdraget et nyt beboelseskvarter. Beboelseskvarteret er 1. etape af en nødvendig udvidelse af faciliteterne. 2. etape - idrætshal og stadion - forventes afsluttet i løbet af foråret 1976, hvorefter en samlet indvielse vil finde sted.

STANAVFORLANT

I perioden 26. november-3. december deltog NATOs stående flådestyrke i Atlanterhavet (STANAVFORLANT) i en mindre flådeøvelse, YELLOW BIRD, med danske flådeenheder og helikoptere. Øvelsen omfattede våbentræning samt proceduremæssig- og taktisk træning og foregik i de indre danske farvande.

Kvindelige officerer

Forsvarsministeriet har godkendt, at den første kvinde optages på Søværnets Officersskole med henblik på uddannelse til officer af B-linien. Uddannelsen påbegyndes JAN 1976. Den kvindelige sergent skal gennemgå uddannelsen på lige fod med sine mandlige kolleger, bortset fra praktikperioderne, som afvikles i land, medens de mandlige kadetter er til søs.

Også uddannelsen til officer af A-linien har pigernes bevågen-

hed. Den første ansøgning til denne uddannelse er indgået, og nærmere vurdering af uddannelsesforløbet foretages.

Ændret rekruttering til MP-tjeneste

Beslutning er truffet om ændret rekruttering til militærpolititjenesten. Fremtidigt vil rekrutteringen blandt andet ske ved, at egnede tjenstgørende konstabler af våbentjenestegrenene tilbydes overførsel og uddannelse til MP-tjenesten. Nu tjenstgørende, egnede korporaler vil få tilbudt overførsel til overkonstabel eller konstabel eventuelt med langtidsansættelse.

DECEMBER

Missilinstallationer

I begyndelsen af december har Søværnets Materielkommando kontraheret med det amerikanske firma Mc Donnell Douglas om skibsinstallationer til brug i forbindelse med en forventet senere dansk anskaffelse af sømålsmissilet HARPOON. Missilet, der er amerikansk og af typen "sea skimming", kan affyres mod sømål fra såvel luftfartøjer som overfladeskibe og undervandsbåde. Det er dog foreløbig kun i overfladeskibe (PEDER SKRAM-klassen, WILLEMOES-klassen og KV-72), søværnet har tænkt sig at anvende missilet, der har en rækkevidde på over 50 sømil og kan medføre en sprængladning på ca. 250 kg. HE.

Da den hollandske marine allerede har bestilt et antal af dette missil, forventes det, at der kan finde et samarbejde sted mellem den danske og den hollandske marine, for så vidt angår vedligeholdelse af missilerne.

WILLEMOES-klassen

Efter afslutning af de indledende prøver ankom torpedobåden WILLEMOES 5. december til Flådestation København, hvor de afsluttende våbensysteminstallationer skal finde sted. Planlægningen af denne torpedobådstype tog sin begyndelse i den daværende søværnsstab allerede i 1966. Da det imidlertid hurtigt erkendtes, at der her var tale om et særdeles kompliceret fartøj, nedsattes i 1967 en særlig arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde typekrav til det nye projekt. Typekravene forelå i sommeren 1968, og pro-

jektet blev derfor døbt "TB-68".

Finansudvalget har senere bevilget i alt 10 både af typen, der alle bliver bygget på Frederikshavns Værft.

Med WILLEMOES-klassen, der med sine 240 tons, en længde på 46 m og en bredde på 7 er væsentlig større end de nuværende torpedo-både, vil søværnet få et særdeles effektivt fartøj til rådighed. Bådene forsynes med meget moderne kontrol- og varslingsudstyr, ligesom deres våben - en 76 mm kanon og 4 torpedoer - er af nyeste type. Det er planen senere at forsyne WILLEMOES-klassen med sø-målsmissiler.

WILLEMOES på prøvetur

KV-72

12. december skrev Søværnets Materielkommando kontrakt med Ålborg Værft om bygning af 3 nye korvetter til søværnet. Korvetterne bygges som erstatning for korvetterne af TRITON-klassen, og planlægningen af byggeriet indledtes allerede i 1967. Typekravene til skibene - der indtil videre betegnes "KV-72" - baserer sig på Chefen for Søværnets notat af juni 1972, og det endelige projekt er på foranledning af Søværnets Materielkommando udarbejdet af et engelsk konsulentfirma.

Skibene vil med et standarddeplacement på ca. 1190 tons blive lidt større end de nuværende korvetter. KV 72 vil blive et særdeles moderne skib, der udover meget avanceret elektronisk materiel til varsling, våbenledning og kommunikation vil blive udrustet med såvel en moderne 76 mm kanon som med sømålsmissiler, luftværnsmissiler og antiundervandsbådsvåben.

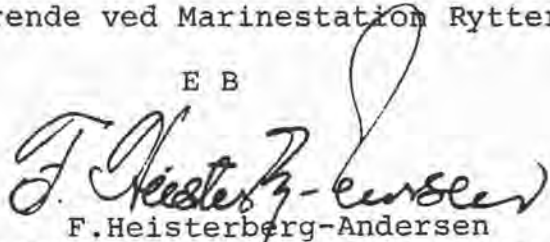
Inspektionsskibet BESKYTTEREN

20. december blev inspektionsskibet BESKYTTEREN, afleveret fra Ålborg Værft og ankom til Flådestation København. Behovet for et 5. inspektionsskib blev klarlagt på grundlag af analyser gennemført i 1966-67 mundende ud i, at Chefen for Søværnet i september 1967 fremsatte forslag til bygning af et nyt inspektionsskib. Forslaget var bl.a. motiveret med den forventede udvidelse af fiskeriterritoriet. Først i marts 1973 forelå finansudvalgets bevilgning og dermed det reelle grundlag for skibets bygning. BESKYTTEREN, der i april 1976 forventes at skulle på sit første togt til Færøerne, er en moderniseret udgave af inspektionsskibene af HVIDBJØRNEN-klassen. Skibet er noget større end disse, nemlig på ca. 1970 tons. Af væsentlige ændringer kan nævnes indbygning af bovpropeller samt væsentligt forbedrede beboelsesforhold for det menige personel, der vil komme til at bo i 4-6 mands lukafer.

Idrætslederpris

Søværnets idrætslederpris for 1975 er tildelt seniorsergent F.L.Jensen tjenstgørende ved Marinestation Rytterknægten.

E B

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Fly-billede af WILLEMOES på prøvetur

Travlt år for Søværnets Materielkommando

Søværnets Materielkommando har i den seneste tid haft en ekstraordinær travl tid, som op mod jul resulterede i en række milepæle i søværnets materielle status. Således blev torpedobåden WILLEMOES som den første af TB-68-klassen overtaget af Søværnets Materielkommando fra Frederikshavn Værft A/S den 6. november. Efter en række supplerende værftsarbejder og efter afslutning af værftsprøve-sejladserne sejlede WILLEMOES med kaptajnløjtnant Winther, Torpedobådseskadren, som designeret chef, den 5. december til Flådesta-

tion København, hvor WILLEMOES efter at have taget Søværnets Materielkommandos chef om bord ud for Skovshoved blev modtaget med honnør af de på flådestationen liggende enheder. Chefen for Flådestation København og chefen for Torpedobådseskadren var fremmødt blandt mange andre, der ønskede at byde den ny torpedobåd velkommen til Holmen.

Derefter har WILLEMOES i perioden indtil jul gennemført et yderligere prøveprogram, herunder udholdelsessejladser m.v., for at indvinde så mange erfaringer med bådtypen som muligt inden for bådens garantiperiode. Straks i det nye år vil restinstallationerne blive påbegyndt ved Flådestation København, idet der sigtes mod, at WILLEMOES kan indgå i Flådens tal og erklæres operativ medio 1976.

Dernæst har arbejdet med bygning af 3 korvetter nu resulteret i kontrakt.

I maj 1975 gav finansudvalget som bekendt tilslutning til, at der anvendtes et beløb til anskaffelse af 3 korvetter til søværnet. Søværnets Materielkommando blev bemyndiget til at indhente tilbud på bygning af korvetter ved danske værfter samt at iværksætte det pågældende projekt. Der blev udsendt forespørgsel til 5 værfter, og egentlige tilbud blev modtaget fra 3 af disse.

Tilbudene fra Aalborg Værft A/S og Odense Stålskibsværft A/S blev i perioden september - november forhandlet med de pågældende værfter. Det var i særlig grad de meget specifikke krav, der var formuleret for korvetterne, samt det ændrede betalingsafløb, som andre anskaffelser til forsvaret bevirkede, der nødvendiggjorde nærmere drøftelser og analyser.

Parallelt med forhandlingerne med de forskellige skibsværfter foregik - baseret på indhentede tilbud - intense forhandlinger med udenlandske og indenlandske leverandører med henblik på levering af våbenmateriel og sensorer m.m. i overensstemmelse med tidsplan for bygning af korvetter.

Ultimo november var Søværnets Materielkommando nået så langt i forhandlingerne, at man kunne indstille Aalborg Værft A/S som byggeværft på grund af bl.a. basisprisen og leveringstakten. De ved forsvarsforliget marts 1973 vedtagne styrkemål kunne således opnås på et tidligere tidspunkt med betydeligt mere effektive skibe.

Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet godkendte denne indstilling, og Søværnets Materielkommando bemyndigedes til at gen-

nemføre egentlige kontraktforhandlinger med Aalborg Værft A/S. Kontrakten om bygning af de 3 korvetter blev underskrevet 12. december og dannede som sådan afslutningen på lange og intense forhandlingsrunder. De 3 korvetter forventes leveret til søværnet ultimo 78, primo 80 og primo 81. Det er endvidere den største enkeltkontrakt indgået såvel af Søværnets Materielkommando som af Aalborg Værft A/S.

I forbindelse med korvetprojektet har Søværnets Materielkommando tillige gennemført en systemanalyse i 1975 med det formål at finde frem til det mest omkostnings/effektive varslingsystem til korvetterne. Grundlaget for en sådan analyse var de af forsvarschefen godkendte modificerede typekrav til korvetterne, den forventede trussel og de særlige egenskaber knyttet til korvetternes armering. Tilbud blev indhentet fra forskellige firmaer, og som resultat af mange forhandlinger og verificerede tilbud kunne Søværnets Materielkommando udpege S-bånds radar type AWS-5 fra PLESSEY Radar Limited som den mest omkostnings/effektive del-løsning til korvetternes varslingsystem, og egentlige kontraktforhandlinger kunne påbegyndes. Kontrakten med PLESSEY blev underskrevet ultimo november.

Endvidere er inspektionsskibet BESKYTTEREN - som Aalborg Værfts nybygning nr.207 - afleveret til Søværnets Materielkommando ved en kort afleveringsforretning 15.december på værftet, hvori bl.a. chefen for Søværnets Materielkommando, skibets nøglebesætning og repræsentanter fra værftet deltog.

Prøveturen blev afholdt 5.-7. december i Kattegat N i et ret uhandigt vejr under turens første halvdel. Alle planlagte prøver blev imidlertid gennemført med tilfredsstillende resultat.

Efter en hektisk sidste arbejdsuge på værftet blev således et rummeligt og velindrettet inspektionsskib af gedigen håndværksmæssig udførelse afleveret til søværnet.

BESKYTTEREN ankom 20. december til Holmen, hvor Værkstedsområde København vil forestå installationsarbejder af bl.a. elektronisk materiel indtil begyndelsen af februar, hvor skibet vil forlægge til Flådestation Frederikshavn for udrustning, inden det ved kommandohejsning 27. februar på Holmen med fuld besætning vil indgå i Flådens tal.

Endelig har valget af søværnets sømålsmissilssystem krævet megen arbejdsindsats. Allerede i efteråret 1971 påbegyndtes et opera-

tionsanalytisk studium med det formål at vurdere sømålsmissilssystemer til anvendelse i søværnet. Studien blev udført i perioden frem til november 1973 med medvirken af Forsvarets Forsknings-tjeneste, Søværnets operative Kommando samt Taktik- og Våbeninspektørerne. Studien pegede på det amerikanske HARPOON-system som det bedste system til anskaffelse i søværnet.

I perioden frem til december 1975 har der været ført forhandlinger mellem US NAVY, Mc Donnell Douglas og Søværnets Materielkommando om etablering af kontraktgrundlag. Den endelige kontrakt om køb af skibsinstallationer til udrustning af WILLEMOES-klassen, PEDER SKRAM-klassen og KV-72-enhederne blev underskrevet den 4. december.

Der er nu indstillet til Forsvarskommandoen om midler til køb af de første missiler i finansåret 1976/77. Det igangsatte sømålsmissilprojekt medfører, at fregatten HERLUF TROLLE i sommeren 1977 som den første enhed forventes klar til modtagelse af missiler, leveret ved årskiftet 1977/78.

Aktiviteterne i forbindelse med den kontraktlige formulering af alle de her nævnte samt diverse flere anskaffelser til "søværnet i 80'erne" har været en ekstraordinær udfordring for Søværnets Materielkommando i det forløbne år og vil også i 1976 beslaglægge mange kræfter.

(SMK)

Dr. Luns og søværnet

NATOs generalsekretær, dr. Joseph Luns, aflagde besøg i København i midten af december i anledning af Den danske Atlantsamslutnings 25 års jubilæum. Forsvarsministeren gav i anledning af besøget middag for dr. Luns om bord i fregatten PEDER SKRAM.

Under opholdet i København holdt dr. Luns en pressekonference og fremsatte herunder rosende omtale af dansk forsvar og forsvarspolitik. Ifølge dagspressen skal dr. Luns bl.a. have udtalt, at vore fregatter og de nye korvetter til Flåden kunne få opgaver i grønlandske farvande, men der må naturligvis være tale om en forveksling med BESKYTTERENS og de øvrige inspektionsskibes virke.

(MST)

SJÆLLANDS adoption i Korsør

Vi bringer et glimt fra minelæggeren SJÆLLANDS vellykkede adoption i Korsør. Byen adopterede skibet som et led i byjubilaumsarrangementerne. På billedet afslører borgmester P.Hvidtfeldt Larsen byens våben i overværelse af chefen for minelæggeren, orlogskaptajn S.Torp Petersen.

(FLS KOR)

Forsvarets Personeludviklings- og Bedømmelsessystem

Pr. 1. september 1976 indføres Forsvarets Personeludviklings- og Bedømmelsessystem (forkortet FORPUBS) som fællesværnssystem til anvendelse på forsvarets officerer og til afløsning for de tre værns tidligere bedømmelsessystemer for officerer.

FORPUBS er fremkommet efter forslag fra en under Forsvarsministeriet nedsat arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for officerernes personelorganisationer, Forsvarsstaben og værnsstabene. En arbejdsgruppe under Forsvarskommandoen har sammen med et repræsentativt udsnit af officerer gennemgået den ministerielle arbejdsgruppes forslag og er nu i færd med udarbejdelse af administrative bestemmelser og med at planlægge introduktionen af systemet.

FORPUBS sætter i noget højere grad end de tre værns hidtidige bedømmelsessystemer for officerer individet i centrum, idet den enkelte officer inddrages mere end tidligere såvel i vurderingen af udførelsen af tjenesten som af udviklingsmuligheder. FORPUBS baserer sig på de seneste årtiers erfaring inden for den psykologiske og sociologiske forskning og har som hovedmål i lighed med hidtidige systemer at søge at bruge rette mand på rette plads og samtidig i den funktion, hvor han opnår størst tilfredshed i sit arbejde.

Som i de hidtidige systemer må man dog være opmærksom på, at hensynet til det for officerer planlagte udviklingsforløb, forsvarets behov for at have kvalificeret personel i de forskellige funktioner og i den forbindelse begrænsede personelressourcer vil sætte grænser for, i hvilken udstrækning det optimale mål vil kunne nås.

Officerernes større grad af medinddragelse i såvel egen udvikling som vurdering af egen tjeneste opnås ved et system af samtaler, hvorved officeren og hans nærmeste chef eller leder får lejlighed til at drøfte den udførte tjeneste, ønsker om og mulighed for fremtidig tjeneste og uddannelse og dermed udvikling samt sådanne andre forhold, som kan have indflydelse derpå. Den pågældende officer får derved kendskab til chefens eller lederens syn på hans arbejdsindsats og en vurdering af og råd med hensyn til

egne udviklingsmuligheder.

Til FORPUBS hører, som navnet antyder, endvidere et bedømmelsessystem med skema, som har til formål at informere højere kommandomyndighed om personellets kvaliteter og udviklingsmulighed samt andre oplysninger med relevans over for fremtidig anvendelse, på grundlag af hvilke personellet kan disponeres og udvælges til funktion på niveau, som normalt forudsætter højere grad, således at forswarets effektivitet og den enkeltes udvikling og tilfredshed med tjenesten fremmes mest mulig.

I bedømmelsesskemaet udtrykkes vurderinger af den bedømte officer dels ved afkrydsning, hvorved tendenser for udviste evner og anlæg markeres som en af tre mulige - "under norm", "norm" og "over norm", hvor norm tilkendegiver det, der må kunne forventes under hensyn til tjenestealder og uddannelse. Herudover gives en kortfattet mundtlig vurdering af pågældende.

Bedømmelse sker kun for tjeneste i én tjenestestilling eller funktion og kun på grundlag af chefens eller lederens kendskab til den bedømte. Der forudsættes, som det normale, at bedømte har gjort tjeneste i stillingen og under pågældende chef/leder i mindst tre måneder. Bedømmelse afgives ved skift af tjenestestilling og funktion, eller når chef/leder afgår og mindst hvert andet år.

Hver bedømmelse afgives som en frisk bedømmelse, og der er ikke mulighed for medslæb fra tidligere bedømmelse. Bedømmelsessystemet er åbent, idet den bedømte kan få sin bedømmelse udleveret ved henvendelse til Forsvarskommandoen. De hidtidige administrative fremsendelsesveje vil bl.a. på grund af værnenes forskellige personeladministrative system i store træk blive bibeholdt. Bedømmelsesrådenes funktion forbliver uændret.

Indførelsen af FORPUBS tillægges stor betydning, og da systemet betyder nogen ændring i forhold til de hidtidige systemer, planlægges en særlig introduktionsfase. Forsvarsministeriets kundgørelse og Forsvarskommandoens administrative bestemmelser påregnes udsendt omkring 1. marts, og samtidig påregnes en orienterende folder om FORPUBS udsendt. Derefter afholdes i marts og april centrale introduktionskurser for tjenestestedschefer med hver 1 hjælper og indtil august lokale introduktionskurser for alle officerer på tjenestestederne ved chefernes foranstaltning.

(RIST)

Indland kort

I anledning af 300 årsdagen for søslaget i Køge Bugt mellem danske og svenske flåder planlægger Marinestaben et mindeskrift, som tænkes udgivet af Søe-Lieutenant-Selskabet som et særnummer af Tidsskrift for Søværnen. Der er rettet henvendelse til Militärhögskolans militärhistoriske afdeling for at få udarbejdet et svensk afsnit til skriftet.

I forbindelse med en forsvars-udstilling på en skole i Københavns omegn blev der fundet en del skarpe patroner hos eleverne, "der ville prøve, om de passede til udstillingens våben". Politiet sporede patronerne til en elevs far, der blev hjemsendt i 1952. Eleverne fik et foredrag om ukyndiges omgang med våben - og forsvaret fjerner fremtidig alle bundstykker i udstillede våben.

Søværnets Ambulante Tandklinik har fastlagt sit halvårsprogram og ankommer til tjenestestederne således: Langelandsfort 12. januar, Flådestation Korsør 8. marts, Stevnfort 15. marts, Marinestation Gedser 29. marts, Marinestation Møn 5. april, Marinestation Sjællands Odde 20. april og Flådestation Korsør 17. maj. Ind imellem besøges også andre værns tjenestesteder.

Chefen for Søværnet har antaget et rationaliseringsforslag fra overmekaniker af 1. grad (TO) K.E. Mortensen, Torpedostation Kongsgårde, vedrørende en nykonstruktion af en radarreflekterende bøjle. Forslaget, der nu skal afprøves af Søværnets Materielkommando, præmieres med 500 kr.

Udland kort

Den sidste engelske undervandsbåd, ODIN, med permanent base i Det fjerne Østen, er vendt hjem fra den australske ubådsbase i Sydney. Dermed afsluttes en forbindelse til Østen, der har varet i næsten 50 år, siden engelske undervandsbåde blev permanent stationeret ved den kinesiske flåde.

Det norske forsvar befordrede i julen 7.500 mand tur-retur Nord-

og Sydnorge. Det var rekord for forsvarets flyruter. Alle værnepligtige og befalingsmænd med familier har gratis orlovsrejse i julen, hvortil kom hjemsendelse af værnepligtige og placering af nyindkaldte hold.

Første afsnit af den internationale havundersøgelsesekspedition til Bering-Havet er afsluttet. Den gennemførtes af eksperter fra Canada, Sovjet og USA og havde til formål at udforske fiske-ressourcerne. Sovjet deltog med specialudrustede trawlere, der kan arbejde under alle vejrforhold.

En ekspedition under ledelse af den engelske marinearkæolog, orlogskaptajn J.Grattan, har lokaliseret vraget af den amerikanske bark GENERAL GRANT, 1.100 t, der med 9 t guldbarrer sank ved Auckland Øerne i 1866. 68 omkom. Siden har 17 ekspeditioner søgt at finde den, hvorunder 29 personer mistede livet. Grattan udruster nu en ny ekspedition til vraget.

Regeringen i Bonn skærer nu antallet af tjenestebiler stærkt ned. "Personlige køretøjer" er herefter kun til rådighed for ministre og statssekretærer. Alle andre højere embedsmænd, f.eks. generaler og admiraler i forsvarsministeriet, henvises til centraladministrationens fælles bilpark. Det ventes, at delstatsregeringerne følger eksemplet.

Londons bystyre har opsat mindeplader på huse, der beboedes af to admiraler, som begge blev First Sea Lord. Den ene plads blev opsat i Chelsea, hvor Earl Jellicoe boede, den anden i Westminster på Lord Fisher af Kilverstones hus. Lignende plader er tidligere opsat på admiralerne Thomas Cochranes og David Beattys huse.

Den norske Sjøkrigsskole har succes med et nyt tilbud til nyindkaldte værnepligtige. "Operativ linje Marineavdeling 3" giver efter rekrutskolen ansøgerne 2 ugers teori på skolen, 1 uges praktik i en enhed og specialundervisning ved Haakonssvern. Efter 9 måneders pligttjeneste på skib kan de vælge mellem kontrakt på samme tjeneste, optagelse på Sjøkrigsskolens ordinære linje eller hjemsendelse. Der er foreløbig to fulde hold igang.

The Trafalgar Service Club, "The Traf", i Portsmouth, der gennem 70 år har været som et hjem for hundredtusinder af flådens mænd, er blevet lukket. De totalt ændrede tjenesteforhold i flåden gjorde driften umulig. Nu overtager The Royal Sailors Home Club i Queen Street de funktioner, der svarer til dagens behov.

S. Thstrup
Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Minørhold gør klar til sprængning

Oplysning om farlige genstande

I december holdt en officer fra Søværnets Våbenskoles Minekursus et orienteringsforedrag med film og lysbilleder om søværnets minørtjeneste for fiskerne fra Gedser Fiskeriforening. Kontakten mellem Fiskeriforeningen og Minekursus var blevet formidlet af Marinestation Gedser, hvor også foredraget blev holdt. Orienteringen omfattede gennemgang af Fiskeriårbogens bestemmelser om, hvorledes en fisker, der observerer en ukendt genstand eller får en ukendt genstand i sit net, skal forholde sig. Desuden var der en forevisning af genstande, som ofte vil kunne findes i havet: Raketter, røgbøjer, sonarbøjer etc.

Mødet havde samlet ca. 40 fiskere, ikke alene fra fiskerihavnene på "Sydhavssøerne", men fiskere helt fra Langeland var mødt frem.

Orienteringen kom til at vare ca. 3 timer, og forsamlingen udviste stor interesse for emnet. Søværnets Våbenskole har takket Marinestation Gedser for det perfekte arrangement for mødets afholdelse.

At fiskeriforeningerne og deres medlemmer er interesseret i en orientering om, hvad man i dag kan forvente at finde i havet og på havbunden af sprængfarlige genstande, er forståeligt, men Søværnets Våbenskoles Minekursus har også fået anmodning om at holde et foredrag om, hvad man kan finde på stranden af ilanddrevne, eventuelt sprængfarlige genstande, om minørorganisationen, dens arbejde samt om, hvorledes man skal forholde sig, såfremt man finder genstande, man ikke kan identificere.

Anmodningen kom fra en ungdomsskole i Vangede, og ca. 50 unge i alderen fra 15 til 18 år fulgte interesseret orienteringen, der var krydret med en norsk svømmedykkerfilm samt med en minedykker i fuld udrustning.

Orienteringen, der varede ca. 3 timer, udløste en mængde spørgsmål fra de unge menneskers og fra de tilstedeværende læreres side om konstabeluddannelsen og om frømands- og minedykkeruddannelsen.

At der er behov for oplysning, viser tallene over farlige genstande for oktober kvartal. Minedepot Grelshede havde 30 udrykninger, hvoraf 21 var efter farlige genstande. Udrykningerne omfattede bl.a. 1 tysk afstandsmine, 1 hornmine, 1 minedæksel med tændpatron, 6 mortergranater, 1 håndgranat, 7 pakker plastisk sprængstof, 25 m detonerende tændsnor, 3 kasser med fyrværkeri, 300 stk. håndvåbenammunition, 100 sprængkapsler, en række markører, blus og nødraketter, 1 hammerboks til minestrygning, 1 minestrygningsflyder, 2 mineskaller, 3 mineankre, 2 topplader til mineankre, 1 flymotor, 1 radarreflektor og - en sidevogn til motorcykel!

Minedepot Dråby havde i samme periode 26 udrykninger, der bl.a. omfattede 18 tyske bomber á 50 kg, 11 tyske bomber á 250 kg, 3 tyske bomber á 500 kg, 2 bomber á 1.000 kg, 2 øvelsesbomber, 2 panserminer, ca. 15 kg håndvåbenammunition, 1 37 mm granat, 1 75 mm granat, 1 80 mm granat, 1 81 mm mortergranat, 1 87 mm granat, 1 150 mm granat samt en række markører, blus og nødraketter.

De to minørhold kørte henholdsvis 4.860 km og 4.284 km og sejlede med orlogskuttere og civile kuttere.

(VBS/SMS)

ELBJØRN atter på søopmåling

På grund af de omfattende fiskeriinspektionsopgaver, der ikke gør det muligt for søværnet at afse et inspektionsskib til søopmåling i danske farvande, har Forsvarskommandoen i lighed med tidligere år anmodet om at måtte låne isbryderen ELBJØRN i sommerperioden.

Farvandsdirektoratet oplyser, at den hidtidige anvendelse af ELBJØRN i farvandet inden for Skagen har været tilfredsstillende, og at sammenblandingen af civilt og militært personel ikke har givet anledning til problemer. Søværnets personelproblemer gør det fortsat ønskeligt at forhyre civilt maskinpersonel i samme omfang som i fjor. Akut mangel på navigatører gør det desuden nødvendigt at forhyre en civil styrmand til at bestride stillingen som 3. kommanderende. Det anbefales, at Farvandsdirektoratet bemyndiges til at foretage en sådan forhyring.

Forsvarskommandoen anmoder Forsvarsministeriet om at udvirke, at ELBJØRN stilles til rådighed for søopmåling i danske farvande i perioden 21. april til 14. oktober, samt godkende de omtalte forhyringer af civilt personel.

(MST)

Resolut mand får nye briller

Konduite er et ofte forekommende begreb i søværnet, men de fleste tilfælde, der fortjener det prædikat, når sjældent uden for tjenestestedets snævre område. Her skal omtales et typisk tilfælde af den karakter.

Under transportfartøjet SLEIPNERs ophold i Nyborg havn nogle uger før jul havde værnepligtig 060653-2563 vagt. Han sad ved 17-tiden og spiste aftensmad i messen agter, da han pludselig hørte råb om hjælp. Han løb op på agterdækket og så en skikkelse ligge livløs i vandet ca. 5 m agten for skibet. Uden at betænke sig - det var mørkt, og vandet var iskoldt - sprang han i vandet og bjærgede den nødstedte person ind til kajen, hvor til-

ilende hjalp ham op. Drivende våd tilkaldte den værnepligtige selv en ambulance til manden.

Den værnepligtige ønskede hverken tak eller belønning, men han mistede sine briller i springet, og dem ville han gerne have erstattet, hvis det kunne lade sig gøre. Forsvarets regler tillader selvfølgelig ikke, at man bare stikker en mand et par nye briller til 500 kr. - man udfærdiger en ansøgning herom til Forsvarskommandoen. Og den ansøgning medførte naturligvis straks en bevilling - men også, at dette tilfælde af konduite blev kendt uden for tjenestestedet.

Værnepligtig J.Larsson får nye briller og disse anerkendende linier.

(MST)

Søværnets Idrætslederpris uddelt

Efter indstilling fra Søværnets Idrætskomité har Chefen for Søværnet - som kort nævnt tidligere - bestemt, at Søværnets Idrætslederpris for 1975 tildeles seniorsergent Frank Laurits Jensen, Marinestation Rytterknægten.

I motiveringen for indstillingen hedder det, at han ved sin dygtige ledelse af idrætten på sit tjenestested og som aktiv idrætsudøver har virket inspirerende på alle ved distriktet og stationen i en sådan grad, at idrætten har fået en særdeles central plads i tjenestestedets daglige liv, både i tjenestetiden og i fritiden.

Idrætslederprisen består af en dekorativ genstand forsynet med inskription. Den tildeles som ejendom.

(MST)

Thule-personel til Danmark

Forsvarskommandoen har tiltrådt et forslag fra Grønlands Kommandos forbindelsesofficer til Thule Air Base, orlogskaptajn N.Kure, om, at personel fra basen midlertidigt kan tilkommanderes et tjenestested i Danmark. Forslaget er ment som en orienterings- og belønningsrejse af et par ugers varighed.

US Air Force vil afholde udgifterne til rejsen Grønland-Danmark og retur og har desuden bestemt, at personellet vil være

på time- og dagpenge for midlertidig tjeneste efter de gældende regler i det amerikanske flyvevåben.

Forsvarskommandoen har bestemt, at de pågældende indkvarteres på Flyvestation Værløse og tilknyttes en enhed dér, fortrinsvis eskadrille 721, med mulighed for transport til flyvestationer i andre landsdele. Hvis det er personel tilhørende kontrol- og varslingsystemet, vil tilknytning til Flyvevåbnets Kontrol- og Varslingsgruppe i Vedbæk kunne overvejes.

Forsvarskommandoen er indstillet på at modtage indtil 4 US Air Force personel i 2 uger pr. kvartal, og der vil også være mulighed for deltagelse af det amerikanske personel fra Sønderstrøm Air Base. Programmet vil kunne påbegyndes snarest.

(MST)

Indland kort

I anledning af depotskibet HENRIK GERNERS udrangering er Chefen for Søværnet indstillet på at imødekomme et ønske fra Bornholms Amtskommune om overtagelse af dele af det tidligere rute-skibs udstyr, bl.a. det store Bornholm-kort i messen. Det er hensigten at opstille en del ting på Bornholms Museum.

I perioden 3.-25. januar foretager den vesttyske undervandsbåd SABALO, ledsaget af slæbebåden PEGASUS, dagligt anløb af Frederikshavn eller Skagen. Båden, der bygges i Kiel til Venezuela, er på værftsprøver med civil tysk besætning og venezuelanske observatører.

I løbet af de næste 3-4 måneder skal idrætshallen ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole færdiggøres. I den tidligere motionshal på skolen vil der nu blive indrettet billardrum. Chefen for Søværnet besøgte Frederikshavn den 15. januar og besøgte bl.a. de nye kvarterbygninger.

Udland kort

I næste måned afleverer Karlskrona-værftet minefartøjet VISBORG, og samtidig søsættes og navngives den 10. torpedobåd af den modificerede SPICA-klasse HALMSTAD. Der mangler nu kun STRÖM-

STAD og YSTAD. VISBORG skal fra foråret være stabsfartøj for kystflåden. Det har kostet 40 mio.sv.kr.

Den amerikanske flåde arbejder med planer om et luftpude-fartøj på 2.200 t. Det er et mellemstadium på vej mod en endnu større, oceangående Hovercraft på 10.000 t med en max. fart på op mod 100 knob. Også russerne arbejder med planer til større luftpude-fartøjer.

Argentinas flåde har ved det finske Wärtsilä-værft bestilt en ny type isbryder til brug navnlig i Antarktis. Data: 119x25x9,5 m, diesel-elektrisk maskineri på 16.200 HK, fart i åbent farvand 16,5 knob. Udrustning bl.a. helikoptere, 2 stk. 16 t hydrauliske kraner, specielle landgangsbåde og svært bugsergrej. Pris knap 400 mio.kr. Levering efteråret 1978.

Alle større sovjetiske nybygninger udstyres nu med et nyt automatisk navigationssystem, der næsten helt erstatter manuel navigation. Det første skib med en sådan EDB-central er PROFESSOR UKHOV, der forsøgsvis har passeret de tæt trafikerede sejlruiter gennem de danske bælter i tæt tåge udelukkende på det nye anlæg. Det fungerede perfekt.

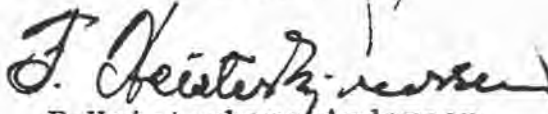
I en amerikansk regerings-redegørelse siges det, at den amerikanske flåde i de seneste år har dumpet mindst 50 millioner liter spildolie i havet. Redegørelsen blev udarbejdet efter afsløringen af, at hangarskibet INDEPENDENCE i marts i fjor dumpede 33.000 liter flybrændsel i havet ud for South Carolina.

De 5 nye patruljefartøjer specielt bygget til kontrol med olieområderne i Nordsøen er blevet navngivet JERSEY, GUERNSEY, SHETLAND, ORKNEY og LINDISFARNE. De er på hver 1.250 t og identiske med det allerede eksisterende patruljefartøj JURA. De begynder at indgå i tjenesten i 1977 og skal også benyttes til fiskeriinspektion.

Sverige har betydelige farvandsområder, hvor søkortene er baseret på opmålinger fra 1800-tallet, siger kommandør Folke Hallbjørner. Opmålingsflåden må omgående fornyes. Formelt har vi

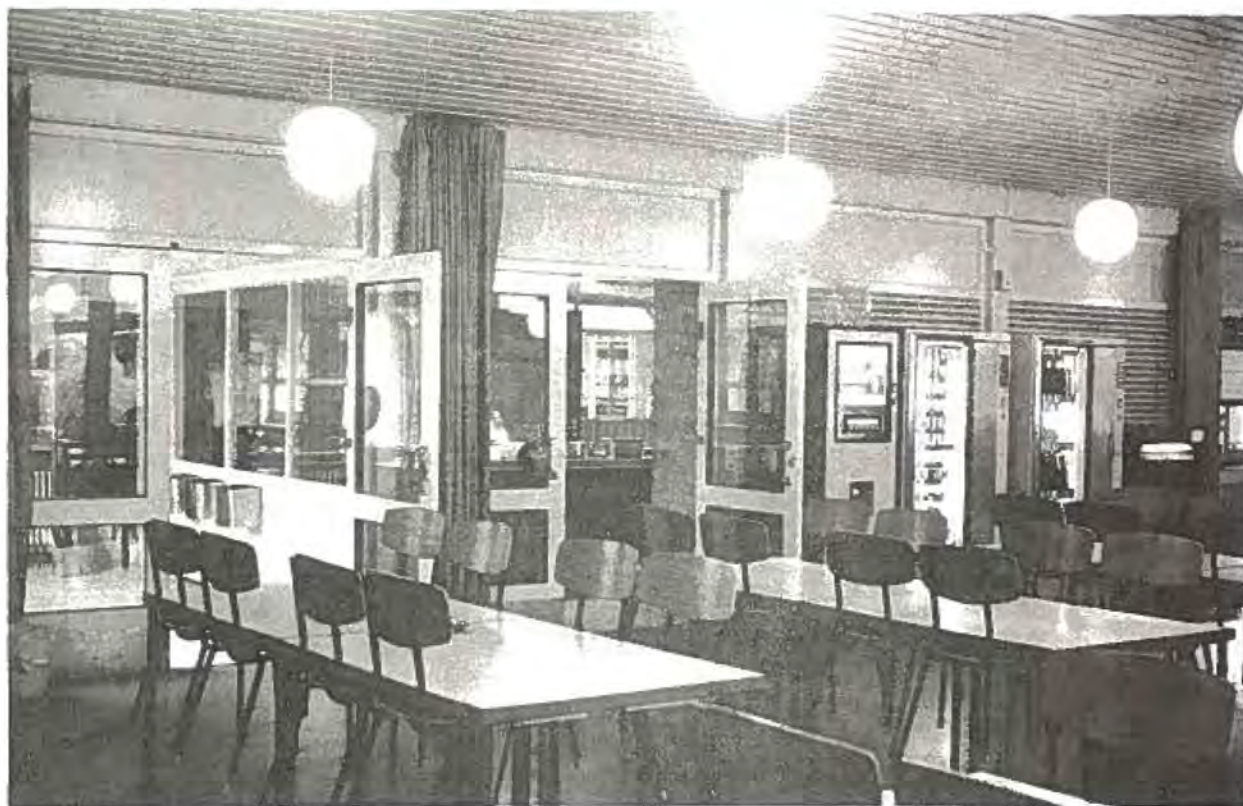
6 opmålingsfartøjer, men de er forældede - NILS STRÖMCRONA er verdens ældste opmålingsfartøj og fra 1894! Der må snarest tages beslutning om 3 nye fartøjer.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Det nye cafeteria på Reserveofficersskolen

Moderniseringen af Forsvarets Cafeterier

Som det formentlig er de fleste bekendt, varetages ledelsen af forswarets cafeterier af en centralledelse, der organisatorisk er placeret som en sektion i Forsvarsstabens Økonomistabs Forvaltningsafdeling. Forsvarets cafeterier består i dag af 54 selvstændige cafeterier, hvor den daglige ledelse varetages af 49 civile cafeteriabestyrere, og for cafeterier ved søværnet af 3 officerer af B-linien og 2 seniorsergenter.

Ved starten af cafeteriaordningen den 1.april 1971 var der

i alt ansat 1182 personer i forsvarets cafeterier, heri inkluderet 18 befalingsmænd af søværnet. Ved stadige rationaliseringer, anskaffelser af arbejds- og personalebesparende materiel samt anvendelse af transportkostordninger i stort omfang fra et cafeteria til et andet er personantallet i dag bragt ned på i alt 762

Varmebord i det nye cafeteria

heltidsansatte personer, heraf 8 befalingsmænd af søværnet. Lønningsudgifterne for finansåret 1975/76 er beregnet til ca. 52 mio. kr.

Som et led i rationaliseringerne er cafeteriavirksomheden på Holmen - der hidtil omfattede 2 hovedcafeterier på henholdsvis Marinekaserne København og Orlogsværftet - nu samlet under en ledelse, der varetages af en civil cafeteriabestyrer. Den samlede virksomhed benævnes "Cafeterierne på Holmen" og omfatter cafeteriaet på marinekasernen, hvor al produktion af varm og kold mad finder sted, cafeteriaet på Orlogsværftet samt de mindre filialer ved det tidligere Søartilleriet, Søminevæsenet og ved Torpedobådsværkstedet. Endvidere indgår cafeteriaet på Margretheholm, Flyvestation Middelgrunden, Hærens Officersskole på Frederiksberg Slot samt virksomheden på Kalvebod skydeterræn. Omsætningen i cafeteriaerne på Holmen påregnes i finansåret 1975/76 at udgøre

ca. 5 mio. kr. og ligger dermed højest af samtlige forswarets cafeterier.

I forbindelse med den ændrede struktur i forsvaret, hvor bl.a. værnepligtigt personel er afløst af fast personel, er kundedgrundlaget (antal kostdeltagere) faldet betydeligt, og cafeterierne har i dag en stor uudnyttet kapacitet. Denne kapacitet er søgt udnyttet på anden måde, idet forswarets cafeterier i dag dagligt leverer forplejning til et antal statslige og kommunale institutioner, f.eks. fængselsvæsenet, plejehjem, højskoler m.v. Endvidere er der afsluttet kontrakt om levering af daglig forplejning i enkeltportioner til folkepensionister i nogle kommuner.

Man vil søge en transportkostordning udvidet mellem cafeteriet og skibe, der må påregne ophold i havn på en flådestation af lidt længere varighed, såvel af økonomiske årsager som ud fra personelmæssige hensyn. Det er Forsvarskommandoens hensigt at udvide en allerede iværksat forsøgsordning med anvendelse af grydeklare, dybfrosne fødevarer i Flådens skibe, i lighed med de produkter, der i stor udstrækning anvendes såvel i forswarets som i civile cafeterier, og som har vist sig at være arbejdsbesparende i betydeligt omfang.

Modernisering og ombygning af de tidligere kostforplejninger på de militære tjenestesteder skrider kun langsomt fremad. For søværnets vedkommende er der dog sket fremgang i 1975, idet cafeterierne på Flådestation Frederikshavn og Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole er blevet færdiggjort sidst på året.

På Torpedostation Kongsøre er cafeteriet også moderniseret i løbet af året. Endelig påregnes cafeteriet på Orlogsværftet, der i et vist omfang også benyttes af militært personel fra søværnets skibe, ombygget i finansåret 1977/78. Modernisering af cafeteriet på Søværnets Eksercerskole afventer Forsvarsministeriets afgørelse af en større sag om modernisering, hvor der er indstillet til Ministeriet om en samlet bevilling til ombygning/modernisering af i alt 21 cafeterier.

Tidligere på året blev der stillet midler til rådighed til byggearbejde og indkøb af cafeteriaudstyr til cafeterierne på Søværnets Konstabelskole på Margretheholm samt på Stevnstort. Byggearbejdet er dog midlertidigt indstillet som følge af den økonomiske situation, men cafeteriaudstyr er indkøbt, og arbejdet påregnes snarest taget op igen først i det nye finansår.

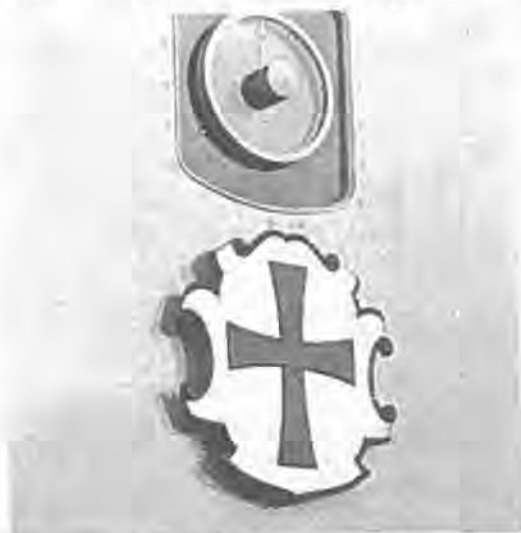
På Marinekaserne København blev der tidligere på året 1975 indviet en ny spisesal i den vestlige del af kasernen. Spisesalen var især tænkt anvendt af personel fra Flådens skibe i forbindelse med de tidligere nævnte tanker om eventuel lukning af skibenes kabysser under ophold på flådestationen. Fra Forsvarets Materielintendantur er det lovet, at lokalet vil blive gjort hyggeligere gennem opsætning af blomsterkasser m.v. Arkitekt fra Forsvarets Materielintendantur har set på lokalerne, og inventaret til udsmykning er rekvireret.

Som for Stevnsholms og Margrethesholms vedkommende blev der også tidligere på året bevilget midler til modernisering af den gamle spisesal samt køkkenfaciliteterne på Marinekaserne København, men dette byggearbejde er midlertidigt stillet i bero. Cafeteriaudstyr er dog indkøbt og bliver leveret i februar/marts måned, hvorefter byggearbejdet snarest forventes genoptaget.

(FC)

SJÆLLANDs adoption i Korsør

Som det vil være læserne af Søværns-Orientering bekendt, har Korsør i 1975 fejret 550 års jubilæum som købstad. Fra april

Korsørs våbenskjold
på SJÆLLAND

måned var byen pyntet til fest, og det ene festlige arrangement afløste det andet gennem sommeren, kulminerende med selve jubilæumsdagen 26. november.

Jubilæumsfestlighederne har ganske naturligt været præget af maritime indslag. Man kan blot nævne stikord som veteranskibsstævne, havnepjask, sejlregatta, danmarksmesterskab i undervandssvømning, roklubregatta, flådebesøg o.s.v. Som det sidste af disse maritime indslag fulgte

adoption af minelæggeren SJÆLLAND den 25. november.

Korsør har tidligere haft tilknytning til Mineskibseskadren. Minelæggeren LINDORMEN blev allerede for en snes år siden adopteret af Korsør og sejlede i mange år rundt med byens gyldne og kongebåls skjold på brofonten. Da denne minelægger udgik af

Flådens tal, bortfaldt adoptionsforholdet, og skjoldet blev overgivet i Korsør Marineforenings varetægt, indtil et nyt adoptionsforhold kunne etableres. Op mod byjubilæet øgedes adoptionsinteressen. Adoption af en ny minelægger syntes nærliggende, og da en sådan - oven i købet bærende navnet SJÆLLAND - var ledig, blev adoptionen fastsat tæt op til jubilæumsdagen og SJÆLLANDs kommandohejsning 31.oktober.

Umiddelbart efter SJÆLLANDs ankomst afholdtes på minedækket et cocktailparty med deltagelse af hele minelæggerens besætning og ca. 75 af byens borgere. Det festligt smykkede minedæk og Søværnets Tamburkorps underholdningsorkester bidrog til at øge stemningen. Mange kontakter knyttedes allerede her.

Selve adoptionen fandt sted på SJÆLLANDs fordæk, hvor borgmester P.Hvidtfelt Larsen i overværelse af repræsentanter for byens myndigheder og organisationer bød adoptionsskibet velkommen og afslørede byens våbenskjold, nu tilbage på den vante plads på brofronten af en minelægger. Imedens paraderede skibets besætning og Søværnets Tamburkorps med fane på kajen. Efter adoptionen blev gæsterne budt på et glas vin, medens landgangskompagniet marcherede gennem byen for at markere begivenheden.

I de følgende dage fulgte festlige begivenheder slag i slag. Der skabtes kontakter til Marineforeningen, Marinehjemmeværnet, skoler og børnehaver samt mange enkeltpersoner. For minelæggeren og byen kulminerede begivenhederne med fest i byens store haller - ikke til den lyse morgen, men til langt ud på natten.

Næste morgen sejlede SJÆLLAND fra Korsør direkte ud i øvelse YELLOW BIRD. Alle var trætte, men fyldt med indtryk fra adoptionen og den nye adoptionsby. (SJND)

VÆDDEREN i løvens hule

Det var med nogen spænding, inspektionsskibet VÆDDEREN fredag den 5.december anløb den skotske by Aberdeen for et rutinebesøg - kun 3 uger efter opbringelsen af ABERDEEN FISHER.

Al usikkerhed var dog ubegrundet. Ved skibets cocktailparty fredag aften deltog blandt andre to repræsentanter for Aberdeens fiskerederiforeninger og to trawlerejere, og ved skibets frokost lørdag deltog præsidenten for "Aberdeen Trawler Owners' Association" og en "Trawler Director, John Wood Group". Alle gjorde sig de største anstrengelser for at give udtryk for, at VÆDDEREN var

særdeles velkommen i Aberdeen, og at der ikke herskede "hard feelings" over ABERDEEN FISHER-sagen.

Lørdag formiddag besøgte fem skotske trawlerskipper inspektionskibschefen og afgav forsikringer om, at man betragtede ABERDEEN FISHER-sagen som fuldt retfærdig afgjort, ligesom man udtrykte ønsket om, at inspektionsskibene - som hidtil - ville fortsætte med at assistere de skotske trawlere, når disse kom i vanskeligheder af den ene eller anden art.

Besøget i Aberdeen var i øvrigt meget vellykket. Den danske vicekonsul, Mr. Ramsay P.H.Pirie, havde etableret et alsidigt og værdifuldt program for alle, bl.a. omfattende billetter til Dancing Hall, bustur, besøg på Whisky-destilleri og aftenselskab for alle befalingsmænd. Aftenen i Dancing Hall blev en "fuser". De menige havde anmodet om at måtte gå der i civil, hvilket viste sig at være en fejl-disposition, idet det lange hår alene ikke var nok til at friste de unge piger på dansegulvet. Til gengæld var byens frokost på ABERDEEN TOWN HOUSE under forsæde af borgmesteren - Lord Provost - for 40 officerer og menige et smukt og stilfuldt arrangement. Lørdag var der fodboldkamp mellem GLASGOW RANGERS og ABERDEEN, som aldeles uventet blev vundet af ABERDEEN. Besætningen blev dog advaret mod at overvære kampen, som i bogstaveligste forstand fortsatte mellem publikum i byens gader resten af dagen.

En uventet bivirkning af besøget i Aberdeen har været, at de skotske trawlere ved Færøerne - efter VEDDERENS tilbagekomst - foreløbigt selv melder sig til inspektionsskibet under passage i mørketimerne - mod at slippe for inspektionsskibets projektørbe-lysning.

(VDRN)

Sidste værnepligtige artilleri-sergenter

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole har udnævnt de sidste 6 sergenter fra det antageligt indtil videre sidste hold af den værnepligtige artillerisergentlinie.

Chefen for skolen, kommandørkaptajn H.J.Jørgensen, sagde, at denne ordning har bestået siden Kystbefæstningens dage, og alene skolen i Frederikshavn har uddannet 34 hold gennem de sidste 10 år, i alt 562 elever, hvoraf 467 er udnævnt til sergenter (AR).

Det sidste hold bestod oprindeligt af 9 elever, heraf er 2

afgået til A-officersuddannelse, så der kun har været et frafald på 1. Det betragter skolen som et fint resultat. Sergenterne skal nu stå på egne ben i den resterende værnepligtstid på 12 måneder. Før udnævnelsen har de gennemgået halvanden måneds praktisk uddannelse på Søværnets Eksercerskole. (SRS)

50 køretøjer til Røde Kors-fest

I anledning af Dansk Røde Kors 100 års festligheder udlåner forsvarret 50 køretøjer til organisationen i nogle dage omkring 1. februar.

Køretøjerne kommer fra alle tre værns tjenestesteder i hele landet, og forsvarret stiller også motorførere til rådighed. Køretøjerne transporteres til København, hvor Røde Kors maler dem og de medfølgende presenninger hvide. Derefter samles de med motorførerne på Svanemøllens Kaserne. Malingen indledtes den 12. januar med en kapacitet på 5 køretøjer om dagen. Fra den 31. januar og otte dage frem anvendes køretøjerne til en række aktiviteter i forbindelse med jubilæet. Den 31. januar er den store dag med kolonnekørsel gennem København til Christiansborg Slotsplads, hvor Statsministeren, Undervisningsministeren og Forsvarsministeren samt repræsentanter for Røde Kors taler. I de følgende dage er køretøjerne enkeltvis på besøg i skoler, butikcentre m.v. i organisationens distrikter.

Efter aktiviteternes afslutning samles køretøjerne igen for at blive malet i den oprindelige farve. Forsvarret stiller køretøjerne til rådighed uden godtgørelse, men Røde Kors betaler for malingen. (MST)

Atom-isbryderen SIBIR søsættes

Sovjets nye atom-isbryder, SIBIR, ventes søsat i februar fra værftet i Leningrad. Det er nr. 2 i den serie, hvoraf den første løb af stablen i fjor. Under navnet ARKTIKA har den hidtil sejlet omkring 30.000 sømil. Verdens første atom-isbryder, LENIN, blev taget i brug i 1959 og er stadig i fuld drift.

Sovjet er et af de få lande med civile atom-fartøjer i drift. Det amerikanske SAVANNAH er lagt op, og det japanske MITSU er midlertidigt opgivet på grund af radioaktiv udstråling, der skyldtes

konstruktionsfejl.

En netop indført international konvention reducerer den tilladelige baggrundsstråling til en tiendedel af, hvad der tidligere var tilladt. De nye regler klares uden vanskelighed af de sovjetiske atomskibe. Det niveau, der nu gælder internationalt, har været gældende i Sovjet, fra det første atomskib kom i søen.

(MST)

Indland kort

De udenlandske forsvarsattachéer inviteres til et årligt møde i forsvaret. I år blev det holdt den 20. januar på Søværnets Officersskole, hvor der blev givet en orientering om uddannelsen. Der var deltagere både fra vest og øst - også deltagere, der er akkrediteret Danmark, men bosat i andre hovedstæder.

Danske Soldaterforeningers Landsråd, De samvirkende danske Forsvarsbroderselskaber, Marineforeningen og Flyvevåbnets Soldaterforening har dannet fællesorganet Danske Forsvarsbroderselskaber, Soldater- og Marineforeningers Samråd. Det nye råd repræsenterer ca. 80.000 medlemmer. Formålet er at styrke samarbejdet mellem værns-foreningerne.

Artillerikursus Sjællands Odde holdt i sidste uge indskydning med den nye 76 mm OTO MELARE-PJECE, der er artillerihovedarmering i den nye WILLEMOES-klasse. Skydningen blev kontrolleret af personel fra Søværnets Materielkommando, men udførtes af teknikere fra den italienske fabrik.

Udland kort

Det norske forsvarsministerium har udsendt de længe ventede, skærpede regler vedrørende undervandsbåde, der krænker norsk territorium. Det hedder bl.a., at sådanne undervandsbåde må forvente at blive angrebet med alle våben uden forvarsel i de tilfælde, hvor det klart fremgår, at der ikke er sket fejlnavigering. Våben vil blive brugt, selvom man risikerer at sænke båden.

Hvert år mindes "Royal Navy" de hundreder af besætningsmedlemmer, der omkom, da krydseren CHARYBDIS og destroyeren LIMBOURNE blev torpederet i Kanalen i 1943. I år skete det på fregatten ESKIMO, der efter en mindehøjtidelighed om bord kastede en krans på ulykkesstedet. Det skete i overværelse af overlevende og familie til de omkomne.

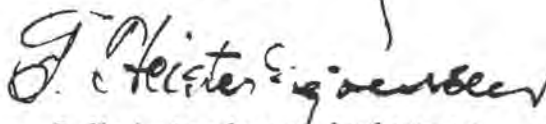
Sovjet har oprettet en ny isflagestation, Nordpol-23, i Polarhavet. Isflagen måler 6 km og er 20 m tyk. Den driver langsomt i 30° frost. De 7 besætningsmedlemmer har opstillet hytter, el-anlæg og radiosender og anlagt en 800 m lang startbane for fly.

Den engelske flådes is-patruljeskib ENDURANCE har under sit 6 måneders togt til Antarktis besøgt den øde hvalstation Grytviken, South Georgia. Her lagde Lord Shackleton, søn af Antarktis opdager, Sir Ernest Schackleton, en krans på sin berømte fars grav. Sønnen var skibets gæst med henblik på denne højtidelighed.

Den amerikanske flådes skibsinspektion fandt i fjor 10.601 alvorlige fejl i flådens skibe. Nogle var så alvorlige, at pågældende enheder ikke var sødygtige. Der blev fundet 1.246 defekter i det nye atomdrevne hangarskib NIMITZ og 1.671 i hangarskibet SARATOGA. Flådens ledelse er foruroliget over mange skibes dårlige vedligeholdelsestilstand.

Stabschefen ved NATOs Kanal-kommando, kontreadmiral A.P. Bernard, foreslår større ressourcer til forsvaret af olieområderne i Nordsøen mod militære angreb og aktioner fra terrorister. Der bør være hyppigere patruljering og snarest indgås samarbejdsaftaler mellem de implicerede nationer.

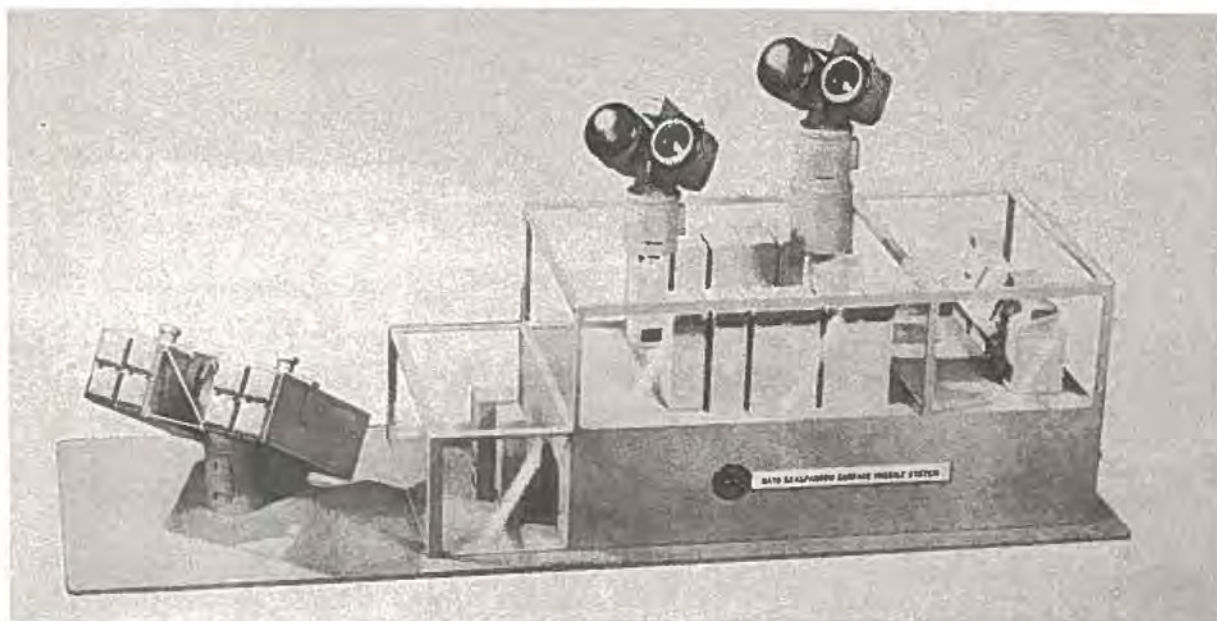
E.B.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

SEA SPARROW i modelopstilling

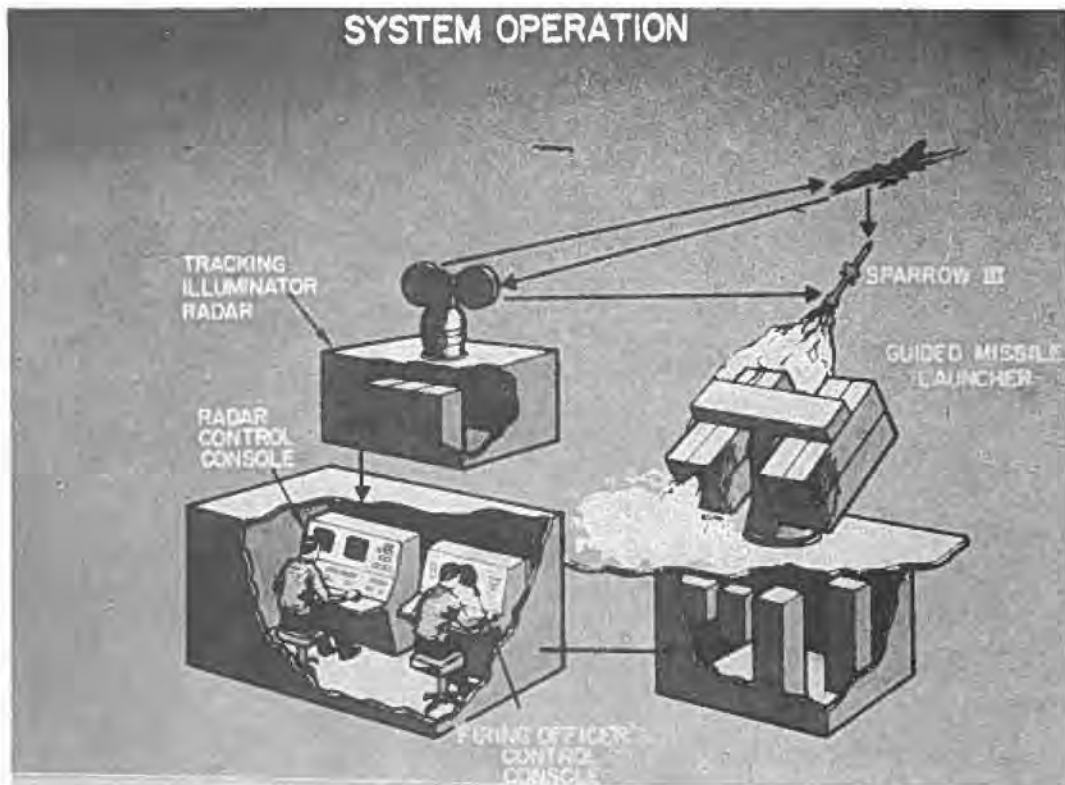
Søværnet ind i missilalderen

Det var de kæmpende stormagters accelererende våbenkapløb under 2.verdenskrig, der mod slutningen af krigen bragte verden ind i missilalderen.

Tyskland var på dette område det førende land og introducerede det første missilvåben, det såkaldte V 1, et aerodynamisk missil forsynet med en ramjetmotor. Missilet fløj med en hastighed, der var mindre end lydens. Det blev konstrueret på den tyske raketforsøgsstation i Peenemünde på den tyske Østersøkyst syd for Bornholm. Raketstationens forsøgsskydebane løb langs med den bornholmske østkyst, og et missil faldt under afprøvning ned på Bornholm, hvor det lykkedes modstandsbevægelsen og en officer fra søværnet at fotografere det og få sendt billederne til London via Sverige.

Efter V 1 fulgte tyskernes andet "Vergeltungswaffe", V 2-missilet. Dette missil havde som fremdrivning en raketmotor og med-

førte den til brændstoffets forbrænding nødvendige ilt. Fremdrivningsmidlet var ren alkohol, og iltningsmidlet var flydende ilt. Dette missil havde en hastighed på ca. 2000 km/t og blev fra af-fyringsramper i Holland sendt mod London 350 km borte. Missilets styring var efter nutidens standard yderst primitiv, og missilet kunne kun anvendes til terrorbombning af mål med en stor udstrækning, f.eks. en storby.

Operativ modelopstilling

Efter krigens afslutning begyndte stormagterne et hektisk rustningskapløb af missiler. Status i dag er den, at der eksisterer missiler til alle krigsformål. Inddeles missiler efter deres anvendelse, findes følgende grupper: Overflade-til-overflade-missiler, overflade-til-luft-missiler, luft-til-overflade-missiler, luft-til-luft-missiler, undervands-til-overflade-missiler, overflade-til-undervands-missiler og sluttelig undervands-til-luft-missiler.

I slutningen af 50'erne forsøgte søværnet at komme ind i den nye våbentechnik, idet der blev gennemført forsøg med det franskkonstruerede, trådstyrede overflade-til-overflade-missil SS 11, der var tænkt installeret i de nye bevogtningsfartøjer. Der blev afholdt missilskydninger fra Søværnets Artilleriskole Sjællands Odde, men forsøgene blev standset, idet det viste sig,

at et skibsdæk var en alt for urolig platform for styring af missilet.

Først den 1. juni 1968 trådte søværnet endelig ind i missilalderen. På denne dato sluttedes der en aftale mellem 6 NATO-lande, Belgien, Danmark, Holland, Italien, Norge og USA, om i fællesskab at fremstille et overflade-til-luft-missil. NATO SEA SPARROW-missil-projekt havde taget sin begyndelse. Det blev overdraget det amerikanske firma Raytheon, der ligger i staten Massachusetts nord for New York, at konstruere missilsystemet til de 6 lande, idet disse dog på forskellige måder blev underleverandører til Raytheon. Missilet blev en videreudvikling af den amerikanske flådes luft-til-luft-missil, SPARROW 3. Missilsystemet er et hurtigvirkende selvforsvarssystem mod truslen fra luften, der enten kan være fra konventionelle fly, fra luft-til-overflade-missiler eller fra overflade-til-overflade-missiler. Det knap 4 meter lange slanke missil styres til målet ved semi-aktive homing, hvorved forstås, at de fra skibets radar fra luftmålet tilbagekastede radarbølger opfanges af missilets styreorganer og leder det mod målet.

I søværnet skal SEA SPARROW-missil-systemet installeres i fregatter af PEDER SKRAM-klassen samt i de nye korvetter, søværnet står over for at skulle bygge. Som uddannelsessted i missilsystemet er Søværnets Artillerikursus Sjællands Odde blevet valgt, og et fuldstændigt missilsystem vil her blive installeret i en ny undervisningsbygning på spidsen af Odden. Medio 1976 vil missilsystemet være færdiginstalleret, og Artillerikursus Sjællands Odde klar til at modtage de første elever.

Missilsystemets besætning vil komme til at bestå af 5 mand - 1 officer, 2 sergenter og 2 konstabler. Officererne er uddannede hos Raytheon i Amerika, og nu er der mulighed for personel fra sergentgruppen til at træde ind i missilalderen. De sergenter, søværnet er interesseret i at få uddannet som radaroperatører til NATO SEA SPARROW-missil-system, er sergenter af teknikerlinien, der har afsluttet deres pligtige tjenestetid efter afslutning af sergentskolen.

De uddannelsesplaner, der indtil nu foreligger, omfatter: Systemorientering for skibsledelsen, specialkursus for konstabler, teknisk kursus for officerer og sergenter samt batterikursus for officerer. Det første tekniske kursus for sergenter vil begynde i

september 1976, og til kursus ønskes 4 sergenter. Sergenter, der er interesserede i denne uddannelse, opfordres til at henvende sig til Søværnets Artillerikursus Margretheholm for at få nærmere oplysning om kursus. (VBS)

Gregers Bojesens mindelegat uddelt

Søe-Lieutenant-Selskabet uddelte den 13. januar søløjtnant Gregers Bojesens mindelegat til kaptajnløjtnant Jan Verner Jørgensen, tjenstgørende ved Søværnets Flyvetjeneste som helikopterpilot.

Gregers Bojesens søster overrækker diplommet

Mindelegatet, der bestyres af Søe-Lieutenant-Selskabet, kan efter fundatets bestemmelser tildeles en kaptajnløjtnant eller søløjtnant, som med iver har deltaget i Søe-Lieutenant-Selskabets virksomhed og derved ydet en anerkendelsesværdig indsats til fremme af selskabets formål, eller til en kaptajnløjtnant eller søløjtnant, som har modtaget en officiel anerkendelse for en særlig dåd i krig eller fred.

Søløjtnant Gregers Bojesens mindelegat, der uddeles på hans fødselsdag, er oprettet af kommandør Magnus Bojesen og hustru,

fru Johanne Bojesen, samt døtrene fru Mildred Torben Andersen og fru Aase Lindau til minde om søløjtnant Gregers Bojesen, som under tjeneste i frihedsstyrkerne faldt i København den 5.maj 1945.

Legatmodtageren, kaptajnløjtnant J.V.Jørgensen, udførte med inspektionsskibet HVIDBJØRNENS Alouette-helikopter den 4.november 1974 nordvest for Færøerne en vanskelig redningsoperation, hvorved et besætningsmedlem fra det norske skib STOLT VISTA reddede livet.

I anledning af denne redningsaktion modtog kaptajnløjtnant J.V.Jørgensen en officiel anerkendelse af chefen for flyvevåbnet for særlig rådsnarhed og fremragende luftmandskab.

(SLS)

Nyt seminar på Lynæs

I oktober blev der afholdt en ny form for seminar på Forsvarets Kursusinstitution, Marinestation Lynæs.

Formålet var at kortlægge problemerne omkring nye organisationsformer og arbejdsområder i forbindelse med minelæggeren SJÆLLANDS virksomhed som depotskib samt udarbejde løsningsforslag hertil.

I de sidste par måneder har den designerede besætning til SJÆLLAND drøftet de problemer, der ville opstå, når en minelægger tillige skulle fungere som depotskib for undervandsbåde og torpedobåde. Herunder blev det klart, at man ikke kunne nå et fornuftigt resultat uden en grundig drøftelse af problemerne med personel fra Undervandsbådseskadren og Torpedobådseskadren. Da man var klar over, at det ville blive langvarige drøftelser, blev Forsvarets Kursusinstitution opfordret til at danne ramme om drøftelserne i form af et internatkursus på Lynæs.

Forsvarets Kursusinstitution stillede sig straks beredvilligt til rådighed og forestod i samarbejde med deltagerne udarbejdelsen af en plan for et seminar for de repræsentative grupper for de implicerede tjenestesteder. I seminaret deltog fra SJÆLLAND 18 mand, fra Torpedobådseskadren 9 mand og fra Undervandsbådseskadren 9 mand.

Seminaret blev afholdt i bedste Lynæs-tradition med hårdt arbejde, god mad og hyggeligt samvær. Selve arbejdet med at kortlægge problemerne og udarbejde løsningsforslagene blev udført af

specialgrupper sammensat af specialister fra alle personelkategorier og resulterede i en mængde skriftligt materiale til videre bearbejdelse.

Herudover blev den første vigtige kontakt imellem SJÆLLAND, Undervandsbådseskadren og Torpedobådseskadren etableret, hvilket er et stort skridt fremad i arbejdet.

I den kommende vinterperiode vil skibsorganisationsbogen blive omarbejdet, således at alle depotskibets funktioner vil fremgå heraf, og sideløbende hermed vil flere funktioner blive afprøvet i praksis i havn.

På lidt længere sigt er det tanken at følge seminaret op med en form for vurdering af de opnåede resultater og det afholdte seminars hensigtsmæssighed. (SJND)

Ankerknappen gennem 200 år

I sin bog "Den danske marines uniformer gennem tre århundreder", der udkom 1974, skrev kommandørkaptajn E.Borg i forbindelse med sin omtale af søofficerernes uniformer i 1770'erne, at "de knapper, der hidtil var anvendt i uniformerne, havde ikke på nogen måde kendetegnet, at bæreren tilhørte Søetaten. Det var almindelige forgyldte knapper, således som de også anvendtes af civile. I 1775 sendte Collegiet til divisionscheferne en prøve af nye knapper, som man ønskede, at søofficererne for fremtiden skulle anvende. Hvorvidt disse nye knapper har været prydet med et anker, kan ikke afgøres, men i 1778 pålægges det i skrivelse til divisionscheferne, at de ved en parol alvorlig indprenter officererne, at de kun må vise sig uden for deres logi i mundering, og at de ikke må bære overkjole af anden farve end munderingsblå med Søetatens ankerknapper i. Heraf fremgår, at ankerknapper må være indført på et tidligere tidspunkt, måske allerede 1775, som ovenfor anført. Ankeret var uden krone og uden anker-tov."

Kommandørkaptajn Borg nåede imidlertid inden sin død i fjor at finde oplysninger, der gjorde denne formodning om ankerknappens indførelse i den danske marine til vished. Et notat om ankerknappen og en kildehenvisning er fundet blandt kommandørkaptajnens efterladte papirer. I protokollen "Søetaten, Søkrigskancelliet, Personalia og Flaadetabeller, Etater 1776 (der findes i

Rigsarkivet SK 826)" står anført under omtalen at søofficerernes uniformer følgende NB: "Knapperne med ankere på er introduceret 1775 efter Coll.ordre".

Med andre ord er det således påvist, at det netop har været 200-året for introduktionen af den velkendte ankerknap, som siden har kendetegnet søværnets personel. (MHK)

Indland kort

The Supreme Allied Commander Atlantic, den amerikanske admiral I.C.Kidd, besøgte Danmark i dagene 22.-27. januar som Forsvarschefens gæst. Han blev desuden modtaget af Dronningen og Forsvarsministeren. Under et besøg på Holmen var han Chefen for Søværnets gæst og fik orientering om Søværnets Materielkommando og Torpedobådseskadren.

Årets første inspektion fandt sted den 7.januar, da Chefen for Søværnet inspicerede Skoledelingen for Kadetter, først om bord i minelæggeren FYEN, senere i korvetten TRITON. Der blev vist øvelser i Sundets nordlige del. Den 16.januar inspicerede stabschefen ved Chefen for Søværnet inspektionsskibet INGOLF under forlægning fra Holmen til Køge Bugt og retur.

Den 21.-22. januar aflagde Chefen for Søværnet besøg hos C-in-C, US Naval Forces Europe, admiral David H.Bagley. Chefen for Søværnet hilste på stabens medlemmer i hovedkvarteret i London, deltog i "STAFF-BRIEFING" og drøftede en række aktuelle NATO-spørgsmål.

Deputy Supreme Allied Commander Europe, general Sir John Mogg, UK Army, var på afskedsvisit i Danmark den 26.-27. januar. I Forsvarskommandoen tog han bl.a. afsked med Forsvarschefen og værnscheferne.

Udland kort

Fra 1. januar har det norske sjøforsvar gennemført en række nye betegnelser på de tidligere sjøforsvarskommandoer og -afsnit.

Efter en Stortingsbeslutning hedder de nu sjøforsvarsdistrikter. Der er 7 af dem, nemlig Østlandets, Sørlandets, Rogalands, Trøndelags, Bodøs, Narviks og Tromsøs.

Enheder fra USA, Holland og England indledte den 9. januar en to måneders øvelse - WESTLAND 76 - i Det karaibiske Hav. Briterne deltager med 800 mand fra Royal Marines, fly og kommandoskibet BULWARK samt hjælpeskibene TIDERACH, RETAINER, OLWEN og REGENT. De to andre lande deltager hovedsageligt med amfibiestyrker.

I Schweiz er to udgivere af pjecer og flyveblade fra en såkaldt "Soldaten-Komitees Lausanne" blevet idømt henholdsvis 4 og 2 måneders fængsel for "en tydelig fjendtlighed mod forsvaret og dets ledere". Tre medanklagede, der havde distribueret bladene på kaserner, fik hver 15 dages fængsel.

Den engelske kontreadmiral B.C.G. Place har i Gdynia lagt en krans på den polske orlogskaptajn Boleslaw Romanowskis grav. Han var Polens mest kendte undervandsbådschef under sidste krig og viste stor tapperhed og egnethed. Højtideligheden blev overværet af polske officerer og besætningsmedlemmer, der kæmpede sammen med englænderne.

Den svenske torpedo-ekspert, orlogskaptajn Bo Nymann, siger, at torpedoen vil forblive på små og mellemstore enheder, indtil der udvikles et missil med samme måleffekt som torpedoen. Kombination mellem torpedo og missil vil få større betydning, men for undervandsbådenes vedkommende vil torpedoen fortsat være hovedvåbnet i overskuelig fremtid.

Det norske firma Fred Olsen & Co. og det britiske Vickers Oceanica Ltd. har dannet et selskab, der skal fremstille og drive undervandsbåde til civil brug, navnlig til olieboringsvirksomhed. Den tidligere færge SKAGEN er under ombygning for under navnet BORGHOLM at tjenstgøre som moderskib for undervandsbådene.

S. Thøstrup
Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Bekæmpelses-fartøjerne AURIGA og ACAMAR mødes.

Personel uddannes til oliebekæmpelse

Den egentlige uddannelse af personel til olieforureningsbekæmpelse er nu indledt. Det sker, efter at samarbejdsaftalen mellem Forsvarsministeriet og Miljøstyrelsen blev underskrevet den 4. september i fjor.

Herefter skal besætningerne til miljøfartøjerne have vedligeholdelsesuddannelse. Der er pr. år planlagt et kvartal med 1 x 2 øvelsesdage i sammenhæng og de øvrige tre kvartaler hver med 1 øvelsesdag. Flådestation Korsør har for at kunne holde et øjeblikkeligt beredskab uden en fast vagt etableret 6 alternative besætninger, der har fået tildelt bolig tjenestetelefon. Det

er hensigten, at man altid skal ligge på 1 times varsel, så man hurtigt kan få et miljøfartøj på havet for at kunne angribe det forurenede område. Derefter vil besætningen til det næste fartøj og afløserbesætningerne blive tilkaldt.

Sperring, type FLEMA bjerges, til højre 200 m TROILBOOM-sperring.

Flådestationen påtænker i nær fremtid at fortsætte kursusrækken med bl.a. kursus til duelighedsbevis i motorpasning for flådestationens faste menige maskin-personel og kursus til duelighedsbevis i sejlads for det menige dæks-personel. Motorpasnings-kursus vil vare ca. 1 uge, medens kursus i sejlads vil have en varighed af ca. 70 timer. Der vil her samtidig blive lejlighed for personalet til at gå op til kystskippereksamen, såfremt de krævede betingelser er opfyldt.

Siden modtagelsen af miljøskibene har de været anvendt til 3 egentlige aktioner, hvor forskelligt materiel blev anvendt, og hvor alarmeringsplanen blev iværksat.

Den første aktion var til olieslip fra et græsk tankskib, MARSA HARIGA, i Lillebælt, hvor miljø-fartøjet ACAMAR forsynet med olieoptagerbånd, flydesperringer og en masse tomme tønder blev sat ind. Trods dårligt vejr var ACAMAR fremme på 10 timer. I mellemtiden havde et fartøj fra Skærbækværket udlagt en flydespær-

ring omkring olien, medens orlogskutteren THURØ patruljerede i farvandet. Med olieoptagerbåndet opsamlede ACAMAR lo tromler olie. I Middelfart sørgede CF-kolonnen for, at besætningen fik mad og et hårdt tiltrængt bad. Besætningens opholdssted under den lange tur var en madras sammensat af 3 redningsveste i det larmende maskinrum.

Den næste aktion var til det sovjetiske tankskib LENIN ABAD, der var gået på grund ud for Samsø. Man frygtede, at den stenede grund kunne have slået hul i bundtankene, så olien ville strømme ud, når skibet blev bragt flot. Søværnets operative Kommando slog alarm, og miljøfartøjerne ACAMAR og AURIGA blev forlagt til Ballen Havn, hvor de lå i 3 døgn. Besætningerne blev jævnlige udskiftet ved anvendelse af Botved-båden Y 376. Orlogskutterne FARØ og THURØ skiftedes til at holde farvandet omkring tankskibet under observation. Til alles lettelse var der intet olieslip, da skibet blev bragt flot.

Den tredje aktion gjaldt Gulf Raffinaderiet ved Stignæs, hvor der sprængtes en olieslange. Man anmodede Flådestation Korsør om assistance, da man ikke selv kunne magte opgaven. Miljøstyrelsen og Søværnets operative Kommando blev orienteret og tilsladelse til dispergering givet. ACAMAR rykkede ud til Agersø Sund og dispergerede en eftermiddag i de områder, der blev opgivet af helikopter. Y 376 kom med afløserbesætning, netop som arbejdet kunne afblæses.

(FLS KOR)

Den nye Fællesuddannelse igang

I Søværns-Orientering 1/76 blev omtalt, at søværnet fra januar ændrede tjenesteomgangen for værnepligtige og konstabler af operatørlinien.

Alt personel, som indkaldes til søværnet, gennemgår den indledende del af grunduddannelsen, som kaldes Fællesuddannelsen. Formålet med denne er at give personalet en ensartet enkeltmandsuddannelse, som indeholder det absolut nødvendige for, at personalet kan løse selvforsvarsopgaver, herunder kan klare egenbeskyttelse mod en fjendes kampmidler.

Fællesuddannelsen påbegyndes med en introduktionsperiode af ca. 2 dages varighed. Formålet hermed er at orientere og vejlede det nyindkaldte personel, herunder motivere det til uddannelsen

og tjenesten i søværnet, samt gennemgå forskellige administrative emner.

I den efterfølgende periode indgår uddannelse i håndvåbenbetjening, bevogtning, militær optræden, brandbekæmpelse og ABC-forsvar, førstehjælp, redningsmidler, fysisk uddannelse og træning, forswarets samarbejdsordning samt i tjenestekendskab og sømandskab.

Fællesuddannelsen adskiller sig især fra den tidligere plan derved, at personellet ved afgang er færdiguddannet inden for områderne: Håndvåben, bevogtning og førstehjælp. Det er her muligt at opnå både et skyttemærke samt bronzemærke i forswarets førstehjælp.

Som et nyt fag indgår Sømandskab, hvormed det tilstræbes at lære de vordende orlogsgaster de nødvendige maritime navne og udtryk, knob og stik samt at kunne fortøje et skib.

I faget Tjenestekendskab benyttes "Grundbog for Orlogsgaster" som fast opslagsbog.

Alle de i Fællesuddannelsen indeholdte fag afsluttes med en resultatkontrol, dels for at vurdere hvorvidt målene er opnået, dels med henblik på en uddannelsesregistrering. Planen for Fællesuddannelsen er fremkommet ved et samarbejde imellem Søværnets operative Kommando, specialtjenesteinspektørerne, Søværnets Eksercerskole samt Marinestaben. Planen blev udsendt primo januar som CHS PUB 180-503, og den 14. januar påbegyndte første hold værnepligtige samt konstabler af operatørlinien denne nye uddannelse.

(MST)

Bogen om Søværnets Officersskole

Bogen om Søværnets Officersskoles seneste 25 års historie vil ligge færdig på Schultz' bogtrykkeri den 10. februar. Forlaget er i disse dage ved at gøre klar til pakning og forsendelse, således at de mange, der har støttet festskriftets udgivelse ved subscription, kan få det i hænde inden Kadetkorpsets 275 års dag den 26. februar.

Finn Alsings bog er på 136 sider og indeholder Kadetuddannelsens udvikling siden 1951, set i lyset af alle de ændringer, som har fundet sted i søværnet og i hele samfundet i den

Et af bogens billeder - skoleskibets bro.

samme periode. Ud over de mere alvorlige begivenheder beskriver jubilæumsskriftet en række muntre hændelser fra kadetternes daglige tilværelse om bord i skoleskibe såvel som på Søværnets Officersskole.

(MST)

VÆDDERENS øvelse blev virkelighed

I forbindelse med typetræningen til søs havde inspektionsskibet VÆDDERENS besætning i efteråret lejlighed til at indøve slæbning af et andet skib.

Torsdag den 18. december fik inspektionsskibet anledning til at omsætte øvelserne til virkelighed. Inspektionsskibet blev af Færøernes Kommando sendt til assistance for den færøske nottrawler VN 404 SIGMUNDUR BRETISSE, som lå drivende ca. 150 sømil sydøst for Færøerne med not-garn i skruen.

VÆDDEREN ankom til trawlerens position kl. 2000. Vejret var klart, NW 6, nogen dønning og god sigt. Visse forberedelser blev aftalt med kaptajnen på SIGMUNDUR BRETISSE, hvorefter VÆDDEREN gik på klos hold af havaristen og skød et forfang over med "Gun-line". Allerede 20 minutter senere kunne slæbningen indledes i en 200 meter 56 mm polypropylen trosse sjækket til ca. 100 meter af

havaristens ankerkæde. Beholden fart ca. 5 knob.

Et påtænkt forsøg på med en svømmedykker at klare havaristens skruer blev opgivet, dels på grund af vejret, dels fordi kaptajnen på havaristen meddelte, at en væsentlig del af hans not-garn var i skruen. Det vurderedes ikke forsvarligt i mørke og i rum sø at sende svømmedykkeren på en så omfattende aktion. Vejruudviklingen medførte, at det heller ikke senere blev muligt at arbejde med svømmedykkeren.

Ved daggry blev slæbeforbindelse nr. 2 etableret i lighed med den første ved at sjækle 200 m 56 mm polypropylen trosse til ca. 100 meter af havaristens bagbords ankerkæde. Det blev herefter muligt at slæbe med en beholden fart på ca. 6 knob. I løbet af dagen blev vejret - i overensstemmelse med vejruksigterne - gradvis værre, således at man kl. 1400 havde W 7, kl 1800 SW 8-9 og kl 2200 W 9-11. Vejret var i øvrigt fortsat klart med måneskin, men med snebyger nu og da. Kursen viste sig hensigtsmæssig i forhold til vind og sø, således at det, selv da stormen var på sit højeste, var muligt at slæbe med ca. 6 knob.

Efter 31 timers slæbning nåede man ind i den færøske fjord Djuperne på vej mod Fuglefjord. Farten blev nu reduceret, og slæberne kortet op til selve trosserne, således at SIGMUNDUR BRETIS-SON kunne sjækle sine ankre ind igen klar til havnemanøvre. Ved ankomst Fuglefjord kl. 0500 viste det sig, at en tilsagt kajplads endnu ikke var ledig, ligesom kraftige fjeldkast gjorde det ønskeligt at udsætte havnemanøvren. Havaristen blev derfor ankret op for natten.

Ved daggry den 20. december lettede VEDDEREN og gik på siden af SIGMUNDUR BRETIS-SON, som derefter lettede. Der var fortsat en del fjeldkast, men det viste sig, at disse kast i nogen grad kunne udnyttes til at udligne det handicap for manøvrefriheden, det er at have et andet skib på siden. Manøvren til kaj kunne således gennemføres uden uheld.

SIGMUNDUR BRETIS-SON er bygget 1974/75 og er på 287 tons netto, 645 tons brutto. Skibet havde ved bjærgningen en last på 800 tons brisling.
(VDRN).

Indland kort

Hæderstegnet for god tjeneste ved Søetaten - eller Holmens Hæderstegn, som det tidligere blev benævnt og stadig kaldes blandt søværnets personel - er i år uddelt til 76 medarbejdere, 47 militære og 29 civile.

Af hensyn til, at Søe-Lieutenant-Selskabet holder sine møder torsdag aften, ændres Marinens Biblioteks åbningstid fra og med 1.marts. Åbningstiden vil derefter være mandag, tirsdag, onsdag, fredag kl.0900-1500. Torsdag kl.0900-1730. Den sene eftermiddagsåbning er således ændret fra tirsdag til torsdag.

Vi omtalte fornylig nogle drenges forsøg på at anvende medbragt ammunition i våben udstillet på Forsvarets Udstilling. Der skete ingen skade, men for at undgå gentagelser, skal Hærens Kampskole nu udarbejde sikkerhedsmæssige bestemmelser for håndvåben, der fremlægges på forsvarrets udstillinger.

Holmens Kirkes nye messehagel tages i brug for første gang ved højmessén søndag den 15.februar. Den smukke messehagel er udført af væversken Jette Gemzøe.Ved gudstjenesten prædiker pastor, dr. theol. Børge Ørsted.

Udland kort

Bergens Mekaniske Verksteder har indledt arbejdet på den første af de 14 nye norske kanonbåde. Den skal leveres i efteråret 1977, hvorefter de andre følger indtil 1981. De nye fartøjer ligner STORM- og SNØGG-klassen, som Norge har 26 af. Besætningen bliver på 22 mand. Værftet skal levere den samme type til Sverige.

To britiske minestrygere fra halvtredserne, ST. DAVID (ex. CRICHTON) og logiskibet THAMES (ex. WOOLASTON), er udgået af flådens tal. Også det jævaldrende hjælpeskib TIDEFLOW, 16.900 t, er udbudt til salg. ST.DAVID sluttede med at sende en sidste hilsen til alle flådens skibe med Welshnavne:"Cumry am byth. Ich dien. God Save the Queen".

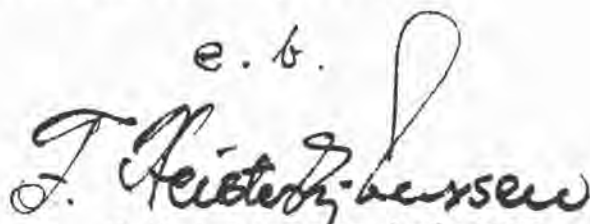
Få dage efter at være blevet indkaldt druknede en 20-årig svensk værnepligtig under prøve af de indkaldtes svømmefærdighed i flådens svømmehal i Karlskrona. Politiet og forsvaret undersøger, om bestemmelser er blevet overtrådt.

Den 23. september 1779 blev det amerikanske orlogsskib BON HOMME RICHARD skudt i sønk af den britiske fregat SERAPIS ved Yorkshires kyst efter den eneste kanonduel mellem de to parter i engelsk farvand. Amerikanerne udruster nu en ekspedition med avanceret undervands-udrustning for at finde det historiske skib, som man ved blev skudt i to dele ud for Flamborough Head.

Den britiske atom-undervandsbåd CHURCHILL måtte fornylig afbryde en øvelse for at gå til hjælp for en nødstedt fransk trawler, der var i brand i orkan ved Hebriderne. Undervandsbåden forblev neddykket, men koordinerede gennem sit avancerede radio-udstyr hele redningsaktionen. Både trawler og besætning blev reddet.

Karlskrona-værftet er nu igang med at ombygge og modernisere de gamle svenske torpedobåde T 41, T 42, T 43 og T 44. Til efteråret bliver T 42 færdig som den første, og den skal derefter udstationeres som bevogtningsbåd i Øresund. De tre gamle benzindrevne Isotta Fraschini-motorer udskiftes med 2 vesttyske MTU-dieselmotorer, og broen bliver nu overdækket.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Militærpolitiets nye hovedkvarter

Søværnets Militærpoliti holder flyttedag

Som led i Flådestation Københavns rationaliseringsbestræbelser på at udnytte de eksisterende bygninger på Holmen så hensigtsmæssigt som muligt har Søværnets Militærpoliti måttet holde flyttedag. Militærpolitiets opgaver består i at deltage i bevogtning af søværnets anlæg, herunder udføre adgangs-, opholds- og udgangskontrol; at medvirke til opretholdelse af ro og orden; at foretage afspærring og bevogtning samt udøve kontrol med begivenheder af særlig karakter; at foretage eskortering af personel og materiel; efter anmodning at deltage i eftersøgning af militært personel og materiel; udføre trafikreguleringstjeneste

og afmærkning af veje og i forbindelse med disse opgaver at overvåge søværnets personels optræden og færden, herunder påse, at uniformsbestemmelserne overholdes, samt at føre kontrol med anvendelsen af søværnets motorkøretøjer.

Militærpolitiet har fra sin oprettelse i 1957 i København haft til huse på Marinekasernen på Flådestation København, hvor

Et kig ind i vagtstuen

styrken underbringelsesmæssigt har ført en omskiftelig tilværelse.

Medio januar flyttede militærpolitiet ind i egne lokaler i den gamle kleinsmedie, der ikke er så gammel, som navnet kunne antyde. Bygningen blev opført i 1920 som Orlogsværftets kleinsmedie. Den ligger parallelt med hovedvejen gennem Holmen på østsiden af denne, hvor vej nr. 10 skærer hovedvejen lige over for Holmens Idrætsanlæg. MP-styrken er flyttet ind i den sydlige del af smedien, hvor der oprindeligt har været værkmasterkontorer.

Indgangen ligger bag et beskyttelsesrum fra krigens tid, der på sydsiden har galionsfiguren fra linieskibet DANNEBROG (1850-1897) stående. Linieskibet, der var søværnets sidste linieskib, blev i 1862 ombygget til en panserklædt dampfregat, og galionsfiguren taget i land.

I de 8 gamle værkmasterkontorer har MP'erne fået indret-

tet vagtstue, slangerum for vagthavende MP'ere, opholdsstue, spisestue, rekreativt rum, pudsestue, depoter, befalingsmands-kontorer samt et briefingrum. Ikke kun bygningsmæssigt er der sket en ændring for Søværnets Militærpoliti, der den sidste tid har fået pålagt løsning af et stigende antal opgaver. Det hold MP'ere af korporalsgrad, der er inde nu, og som om 9 måneder vil forlade søværnet, vil blive det sidste hold MP'ere af denne grad. Korporalsgraden skal udgå af søværnet, og det nye hold til Søværnets Militærpoliti, der starter på MP-uddannelsen medio februar, vil komme til at bestå af fast personel fra søværnets konstabelgruppe.

(FLS KBH/VBS)

Søværnets Officersskoles 275 års dag

Dronning Margrethe, Dronning Ingrid, Prins Henrik og andre medlemmer af den kongelige familie vil overvære Søværnets Officersskoles 275 års dag den 26. februar. Desuden deltager repræsentanter for regering og folketing, Københavns kommune, de nordiske officersskole-chefer, de udenlandske forsvarsattachéer og forswarets øverste chefer. Der ventes omkring 300 gæster.

På programmet står velkomst af skolechefen, tale af Chefen for Søværnet og forelæsning over emnet "Søkadetakademiet og søofficersuddannelsen i Rationalismens tidsalder 1770-1801" ved cand. mag. H.C.Bjerg. Der afsluttes med skibsgudstjeneste ved Holmens provst, Claus Harms.

Dronningen modtages kl.1000 med honnørkompagni og musik af Søværnets Tamburkorps.

(SOS)

Møde i Søværnets Samarbejdsudvalg

Den 4.februar holdtes møde i Søværnets Samarbejdsudvalg. Efter godkendelse af referat fra sidste møde 16.december orienterede formanden om aktuelle spørgsmål, bl.a. om Forsvarschefskitse 1975, om rutinemæssig revision af forswarets materielanskaffelsesplan, og om bestræbelser på at tilvejebringe ensartet fortolkning af regler for tildeling af hæderstegn i forsvaret. Der blev orienteret om forhandlinger mellem Marinestaben og Metalindustriens Lærlingeudvalg om udformning af planer for en skibsmontøruddannelse til afløsning af den nuværende skruestik-

arbejderuddannelse. Formanden gav meddelelse om, at ministeriet over for Forsvarskommandoen havde tilkendegivet, at Ny Tøjhus snart skulle rømmes, og at der ønskedes udarbejdet forslag til anden placering af den derværende lærlingskole. Endelig blev det meddelt, at en ny Søværnsbestemmelse om "Fysisk Uddannelse og Træning", som bl.a. havde været behandlet i samarbejdsudvalget, snart vil blive udsendt.

Samarbejdsudvalget havde fra en arbejdsgruppe modtaget en redegørelse om områdeudvalgets fremtidige status og virksomhed, herunder spørgsmålet om eventuel delegering. Efter drøftelse af de fremlagte synspunkter tiltrådte samarbejdsudvalget, at redegørelsen blev tilsendt hovedudvalget til videre behandling og med anbefaling af de indeholdte forslag.

Samarbejdsudvalget fik forelagt forslag til ændringer i CHS BST 400-1 (Søværnets Personelpolitik) samt udkast til Tjenesteplaner, foreløbig for officerer af A- og B-linierne, samt udkast til "Principdiagram for rekrutteringsvejene..". Disse forslag og udkast, der er udarbejdet af en arbejdsgruppe under samarbejdsudvalget, blev nærmere kommenteret og indledningsvis drøftet. Ændringsforslagene til CHS BST 400-1 godkendtes, og det vedtoges, dels at udvalgets medlemmer skulle studere de forelagte udkast til Tjenesteplaner nøjere og snarest fremkomme med eventuelle bemærkninger, dels at sagen skulle tilsendes vedkommende kommandomyndigheder til udtalelse inden månedens udgang, hvorefter viderebehandling påregnes på samarbejdsudvalgets næste møde, der er berammet til 10.marts. Det henstilledes til arbejdsgruppen at gå videre med udarbejdelse af udkast til tjenesteplaner for øvrige personelgrupper, stort set efter den for A- og B-linierne benyttede skabelon.

Under dagsordenens "Eventuelt" oplystes, at der nu var udsendt meddelelse om oprettelse af lokaludvalg ved Mineskibseskadren og Skoledelingen, idet lokaludvalgene ved de tidligere minelægger- og minestrygereskadrer nedlægges, ligesom det er besluttet, at SJÆLLAND henhører under Mineskibseskadrens lokaludvalg, men med fornøden forbindelse til kontaktudvalgene ved Torpedobådseskadren og Undervandsbådseskadren.

Det oplystes desuden, at der nylig på Holmen har været afholdt en vellykket "lokal talsmandsuddannelse". Hertil var tilmeldt flere deltagere end rammerne tillod, hvorfor snarlig gentagelse er planlagt.

(MST)

2.452 timer med helikopterne

Søværnets Flyvetjeneste har i 1975 fløjet 2452 timer med SVN 8 Alouette helikoptere med en "in-commission rate" på 83%.

1502 timer (61%) af den forbrugte flyvetid er anvendt til flyvninger pålagt af højere myndigheder ("requested" flyvning), og resten (950 timer) har været anvendt til træning og uddannelse af Søværnets Flyvetjenestes 14 piloter og 24 teknikere.

Den "requestede" del (1502 timer) fordeler sig med 601 timer (40%) under sejlads med søværnets inspektionsskibe ved Færøerne og Grønland.

Udover fiskeriinspektion m.v. er udført 24 search and rescue (SAR) missioner, fordelt med 18 ved Færøerne og 6 ved Grønland; 251 timer (17%) til farvandsovervågning, fiskeriinspektion, fotoopgaver m.v. i syddanske farvande; 17 timer (1%) til flyvninger for Miljøstyrelsen (olieforurening); 423 timer (28%) i forbindelse med torpedosporing, taktiske øvelser med andre enheder af Flåden m.v.; samt 210 timer (14%) til transportopgaver for Kongehuset, regering, folketing og myndigheder inden og uden for forsvaret.

Der har i 1975 været en markant stigning i antallet af "requestede" flyvninger såvel på Færøerne og Grønland som i det sydlige Danmark, ligesom aftalen om "Fridage til personel med tjeneste til søs" har bevirket en de fakto reduktion af flyvebesætninger til rådighed, idet Søværnets Flyvetjeneste på årsbasis skal afvikle 4 fridage (manddage) (optjent under sejlads med inspektionsskibe) pr. arbejdsdag. Disse forhold har nødvendiggjort en kraftig styring af arbejdstid og fridagesafvikling. Dette er lykkedes, således at alle "requestede" flyvninger er blevet udført samtidigt med, at alle optjente fridage for 1975 er blevet afviklet.

(SVF)

531 redningsaktioner i fjor

Søredningstjenesten under Søværnets operative Kommando i-værksatte i fjor 531 aktioner for at redde, eftersøge eller assistere nødstedte på søen. Den usædvanligt store stigning i antallet af aktioner, som fandt sted i 1974, synes således at være

stabiliseret noget. Det fald i eftersøgninger, som blev konstateret i første halvdel af 1975, er ikke fortsat i den egentlige lystsejladssæson, som i fjor synes at have fortsat længere end normalt. Det har vist sig, at ca. hver sjette aktion er forårsaget af udenlandske statsborgere, og at halvdelen af aktionerne stadig forårsages af ikke professionelle søfolks optræden.

I lighed med tidligere år har der været igangsat en del aktioner, hvor det ved eftersøgningen ikke har været muligt at konstatere en søulykke. Der er også adskillige tilfælde, hvor der er afgivet nødsignal (rød pyroteknik) i situationer, hvor søfarende har været i vanskeligheder, uden at der har foreligget en egentlig nødsituation.

Aktionerne omfattede 54 til eftersøgning og assistance af erhvervsanvendte skibe, 236 til lystfartøjer, lystfiskere og jægere, 8 pumpeassistancer, 11 slukningsassistancer, 8 evakueringer af skibsbesætninger, 53 patientevakueringer, herunder dykkersyge samt 36 eftersøgninger af overbordfaldne og forsvundne. Endelig afblæstes 5 aktioner, fordi situationen kom under kontrol, og der var 117 aktioner, hvor der ikke kunne erkendes en nødsituation, herunder 20 falske alarmeringer eller affyring af nødsignaler fra land.

(SOK)

Indland kort

Introduktion af Forsvarets Personeludviklings- og Bedømmelsessystem finder sted i marts og april med introduktionskursus på Forsvarets Kursusinstitution for tjenestestedschefer m.fl., samt 8 timers introduktionskursus på tjenestestederne, hvori deltager officerer på tjenestestedet.

Under arbejdet med søafmærkningen, forsyning af fyrskibe og bundfaste fyr, eftersøgning, nedsprængning af 47 vrage og under vandshindringer sejlede Farvandsvæsenets inspektionsskibe og -kuttere 76.500 sømil i 1973 og 64.000 i 1974. I 1973 udførtes der 41.172 lodsninger, der indtjente 38,6 mio.kr., og i 1974 39.159, der indtjente 42,6 mio.kr.

Det amerikanske selskab General Electric meddeler, at den danske flåde har valgt LM2500 marine gas-turbiner til sine nye korvetter. Dermed er Danmark kommet i selskab med 30 amerikan-

ske destroyere af SPRUANCE-klassen, patrulje-fregatter og NATO patrulje-hydrofoilfartøjer samt enheder i den australske, italienske og peruvianske flåde.

Torpedostation Kongsøre havde så stor tilslutning til sit åbent hus-arrangement i efteråret, at man allerede nu planlægger en gentagelse. Man har valgt den 28. august, og arrangementet vil blive af større dimensioner end i fjor. Man er allerede i kontakt med flyvevåbnet for at få redningshelikopter til stationen den dag.

Udland kort

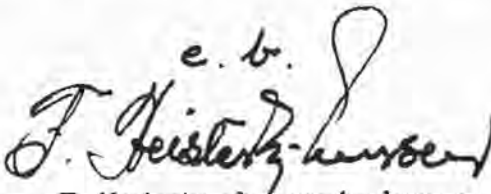
Chefen for den amerikanske Atlantflåde, admiral Isaac C. Kidd, har beordret igangsat en ny teknisk procedure for refueling til søs. Det sker efter det sjette uheld på en måned, da hjælpeskibene INCHON og CALOOSAHATCHEE kolliderede under forsyning. Der skete kun mindre materiel skade, men admiralen erklærede, at han var træt af at høre om den slags uheld.

Atom-isbryderen ARKTIKA ligger nu i Murmansk efter at have tilbagelagt tusinder af sømil med konvojer gennem Ishavet. Navnlig i den østlige del var forholdene meget vanskelige, stærk kulning sammenpakkede hele tiden isen langs kysterne. Takket være bl.a. ARKTIKA fragtes der nu 10 gange så meget gods ad ruten Dudinka-Murmansk som i 1971.

Sveriges meteorologiske og hydrologiske institut får nu eget specialfartøj bl.a. til kortlægning af farvandsforurening. Prisen bliver 1,5 mio. sv.kr., hvoraf halvdelen går til det meget avancerede udstyr, hvis vigtigste del er en elektronisk sonde, der pr. dataskærm opgiver vandets saltindhold, syre, surhedsgrad, forurening m.m.

Da den britiske fregat MINERVA fornylig vendte hjem efter 7 måneders tjeneste i vestindiske farvande, stod der en fabriksny Ford Escort på kajen i Chatham. Den blev af skibschefen overrakt til værnepligtig Ian Webb, der havde vundet den i skibets fælles rafle-turnering. Hans indsats var 43 pund og 90 pence.

Den amerikanske flåde har overdraget et konstruktionsfirma i New York at udvikle et flytbart platform-system, der sætter flådens helikoptere i stand til at lande på større handelsskibe i en krigssituation. Systemet udarbejdes med særligt henblik på handelsskibe i konvojer. Kontrakten er på 5,33 mio. dollars.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Et glimt fra teorilokalet

Søværnet kørte jorden rundt 90 gange

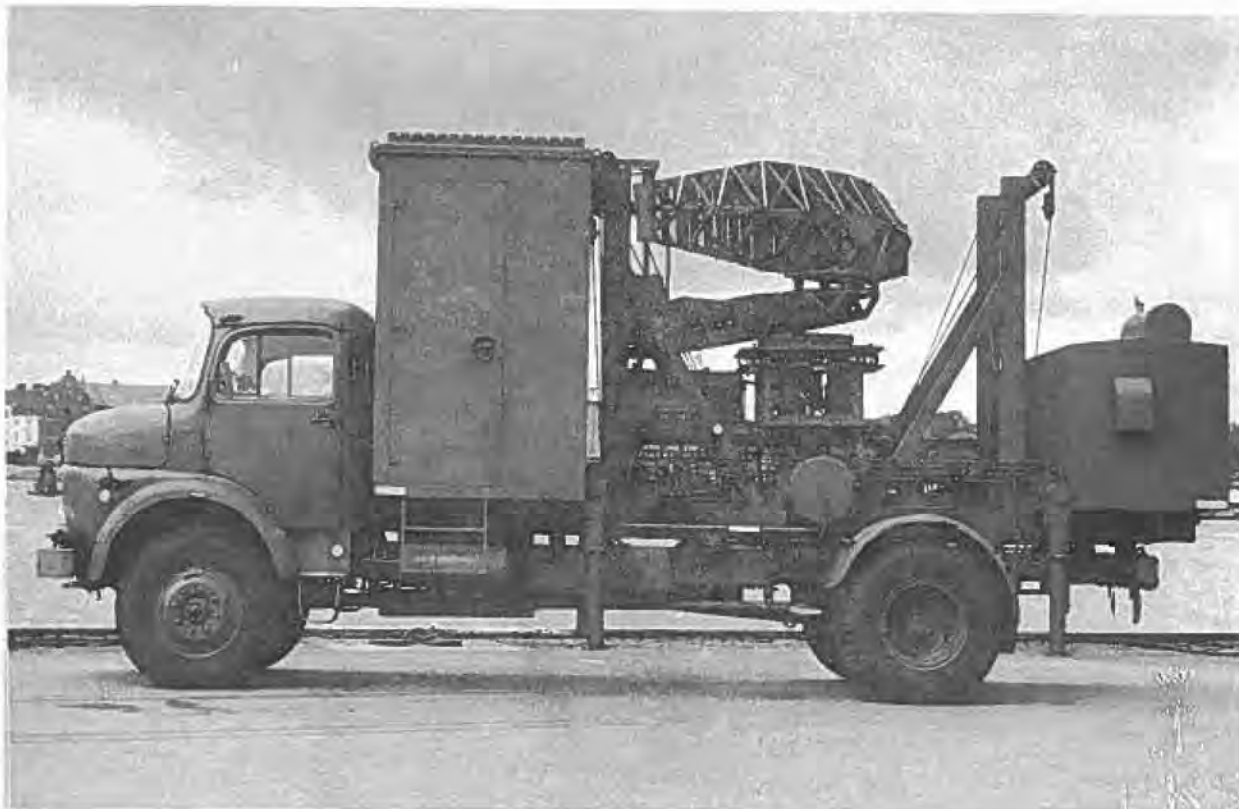
Et år er gået, og dette giver Søværnets Motorkøretøjsstjerne anledning til at bringe nogle oplysninger om kørslen med søværnets motorkøretøjer i 1975.

Søværnet råder over i alt 860 køretøjer, hvoraf 666 er registreringspligtige og derfor forsynet med nummerplader. I tallet 666 indgår dog 219 påhængskøretøjer, således at søværnet har 447 egentlige motorkøretøjer.

Dette relativt lille antal køretøjer har langt fra stået stille i det forløbne år, idet de tilsammen har tilbagelagt en strækning på 3.660.000 km, svarende til en tur jorden rundt i alt

ca.90 gange.

Denne lange køretur er dog heller ikke gået upåagtet hen, idet søværnets motorkøretøjer i den sidste årlige beregningsperiode har været impliceret i 113 færdselsuheld, svarende til et færdselsuheld pr. 31.888 km. Til sammenligning kan nævnes, at det tilsvarende tal for 1965 var 20.100 km, og man har således siden kunnet konstatere en markant og glædelig fremgang.

Et af de mere karakteristiske køretøjer - MOBAs radarvogn

Af de 113 færdselsuheld i den forløbne beregningsperiode er 6 uheld endnu ikke afsluttet. Skyldspørgsmålet i de resterende 107 uheld fordeler sig således: skyld hos søværnets førere alene: 76 tilfælde, skyld hos begge parter: 5 tilfælde og skyld hos modparten alene: 26 tilfælde.

En umiddelbar betragtning af tallene giver et positivt indtryk af førerne af søværnets motorkøretøjer, men ved en nærmere undersøgelse af den førte uheldsstatistik viser det sig, at i 26 (ca.32%) af de 81 tilfælde, hvor søværnets førere har haft hel eller delvis skyld for uheldet, har årsagen til uheldet været bakning, og i 9 tilfælde (ca.11%) for kort afstand til forankørende.

Søværnets Motorkøretøjstjeneste er klar over, at man befin-

der sig i raketalderen, og at personelreduktioner har stillet udividede krav til den enkeltes arbejdsindsats, herunder hurtighed. Det er dog et håb, at der i det kommende år må gives tid til at udvise endnu større agtpågivenhed og hensynsfuldhed, således at uheldstallet kan bringes endnu længere ned.

Udgifterne i forbindelse med de anførte 107 færdselsuheld er for søværnets vedkommende opgjort til kr.173.050, hvoraf der i de 31 tilfælde, hvor civil part har været medskyldig, er refunderet søværnet kr.32.770, således at søværnets samlede udgifter i forbindelse med færdselsuheld har andraget i alt kr.140.280.

Søværnets køreskole har i sine rationaliseringsbestræbelser i det forløbne år udbygget sine uddannelsesfaciliteter for primært gennem moderne hjælpemidler at kunne yde en effektiv, grundig og ensartet uddannelse, der samtidig skal tilgodese de forøgede uddannelseskrav i forbindelse med bl.a. overgangen til 6 årlige indkaldelser.

I 1975 har søværnets køreskole udstedt 179 nye førerbeviser med en dumpeprocent på 19%. Der er samtidig foretaget i alt 526 omskolinger. Udover de almindelige køreuddannelser har køreskolen afholdt kurser i brugen af gaffeltruck m.v., ligesom der i første halvår af 1976 vil blive afholdt "repetitionskurser" for gaffeltruckførere, hvor der primært vil blive lagt vægt på de arbejdssikkerhedsmæssige problemer.

Materiellmæssigt set har der i 1975 ikke været økonomisk grundlag for ønskede anskaffelser. Søværnets Motorkøretøjstjeneste skal på denne baggrund appellere til tjenestestederne om i mulig udstrækning at gøre en endnu større indsats for ved forebyggende vedligeholdelse samt rationalisering herunder koordinering af kørselsopgaverne at kunne udskyde kondemneringstidspunktet for det i brug værende materiel.

(MKT)

Chefens^N og lederes kompetence

Som et led i resultatopfølgningen på Forsvarschefens spørgeskemaundersøgelse 1973 har Forsvarskommandoen anmodet Militærpsykologisk Tjeneste om at iværksætte en nærmere undersøgelse af chefers ansvar og kompetence. Undersøgelsen blev gennemført med bistand af et panel, som omfattede ca. 1/4 af samtlige underafdelings- og skibschefer, repræsenterende alle enhedstyper i de

tre værn, samt et antal værkstedsledere.

Undersøgelsesrapporten giver et ret omfattende billede af chefernes henholdsvis ledernes arbejdsvilkår, og det vil derfor ikke her være muligt at give et kortfattet overblik over resultaterne. Det skal dog nævnes, at den forholdsvis negative vurdering af ansvars- og kompetenceområdet, som spørgeskemaundersøgelsen 1973 gav udtryk for, er blevet stærkt modificeret, idet panelet stort set udtrykker tilfredshed med ansvarsområdet. Samtidig er det blevet konkretiseret, hvilke forhold af kompetencebegrænsende art der kan have været årsag til den nævnte negative vurdering.

Rapporten har været til sagsbehandling i Forsvarskommandoen, og på grundlag heraf blev det besluttet, at den skulle fordeles til en større kreds i forsvaret, idet man fastslår, at aktiviteter afledt af de fremkomne forslag til ændringer naturligt vil kunne finde sted på alle niveauer fra Forsvarskommando ned til og med afdelingsniveau.

Forsvarskommandoen har anmodet myndigheder under Forsvarskommando-niveau om at lade rapporten danne grundlag for en debat på tjenestestederne med henblik på en nærmere undersøgelse af, hvilke forhold der eventuelt kunne tænkes ændret på lokalt plan. Samtidig har Forsvarskommandoen iværksat en nærmere undersøgelse af de problemområder, hvor ændringer i givet fald kun kan ske ved revision af gældende bestemmelser af Forsvarskommandoen selv eller højere myndigheder. Følgende seks områder er specielt udtaget som emne for en nærmere analyse, som skal danne baggrund for en evt. ændring eller argumentation for, at gældende praksis bibeholdes.

- Udarbejdelse af en håndbog eller lignende til erstatning af tjenestereglementet indeholdende en samling af bestemmelser, forskrifter m.v. (evt. henvisninger til disse), som vedrører chefers ansvar og beføjelser.
- Samlet afvikling af civiluddannelse i tiden op til hjemsendelse. Pligt til at meddele afviklingstidspunkt 3 mdr. i forvejen.
- Et rådighedsbeløb (2-3000 kr. pr.år) til disposition for chefer til f.eks. velfærdsforanstaltninger og mindre materielindkøb.

- Ændring af de traditionelle inspektions- og kontrolformer i retning af en mere funktionel kontrol af enhedens samlede niveau.
- Chefers indflydelse på personelforvaltningsområdet, langtidskontraktansættelse m.v.
- Øget indflydelse til chefer på reparations- og vedligeholdelsestjenesten.

Rapporten er blevet udsendt til myndighederne primo februar. Yderligere eksemplarer kan rekvireres ved Militærpsykologisk Tjenestes sekretariat ved telefonisk henvendelse (01) ASta 4700, lokal 61.
(MPT)

Minørholdet fra Dråby på brevbombejagt

For nylig blev minørholdet fra Dråby på Djursland for en sjælden gang i minørtjenestens mangeårige historie stillet over for en usædvanlig opgave, nemlig uskadeliggørelse af en formodet brevbombe.

Et minørhold fra Dråby var på vej for at løse en minørøpgave ved den jyske vestkyst. Undervejs til vestkysten blev holdet standset af politiet og anmodet om at assistere med uskadeliggørelsen af en formodet brevbombe. Brevbomben var blevet sendt til et rejseselskab, der i nogen tid havde modtaget telefontrusler, fordi det sendte turister til Spanien. Rejseselskabet kendte ikke afsenderfirmaet af pakken. Firmaet lå i et østeuropæisk land, og ved telefonisk forespørgsel til firmaet fik man kun at vide, at pakken indeholdt en overraskelse. Pakken, der var 20 cm x 14 cm, var ret tung i forhold til sin størrelse.

Minørerne anbragte pakken i en jernkasse med sand, bragte den uden for byen og åbnede den her med en detonerende tændsnor anbragt omkring den. Pakken viste sig ved åbningen at indeholde en tinplakette, og af et vedlagt brev fremgik det, at afsenderfirmaet, der lå i Tjekkoslavakiet, i fjernsynet havde hørt, at det danske rejseselskab havde 25 års jubilæum, og at selskabets allerførste rejsemål havde været Tjekkoslavakiet. Firmaet ville derfor sende en lille hilsen og ønske til lykke med de 25 år.

(VBS/SMS)

Dråbevis udskiftning af sejlede personel

I Flådens skibe vil udskiftning af værnepligtige menige for fremtiden foregå efter det hovedprincip, at en fjerdedel af den værnepligtige besætning udskiftes hver anden måned.

Enkelte enheder udskifter værnepligtigt personel efter andre retningslinier, idet bevogtningsfartøjer hver fjerde måned får en halv besætning tilkommanderet, inspektionskuttere på Færøerne og Grønland får en trediedel værnepligtig besætning hver anden måned, medens inspektionsskibene får en hel besætning hver 10. måned.

Værnepligtige specialister tilkommanderes enhederne efter endt uddannelse ved Søværnets Specialskoler. Denne uddannelse har en varighed af 2 måneder, svarende til den trin I-uddannelse, konstabelelever af operatørlinien modtager.

Efter tilgang af nyt værnepligtigt personel specialuddannes dette om bord, således at det får kendskab til og på sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde kan betjene det materiel, hvortil det er udstukket. Det stof, der skal gennemgås, svarer til grundlaget for den hidtige forskoleuddannelse samt den teoretiske del af typetræningen.

For at lette tjenestestederne i gennemførelsen af specialuddannelsen om bord vil der af Søværnets Teknikinspektør blive oprettet en række kurser, der vil blive afviklet snarest efter afslutningen af fællesuddannelsen på Søværnets Eksercerskole. Kurserne henvender sig til personel, der indgår i teknikdivisionen til drift og vedligeholdelse, ABCD-patruljepersonel, menige, der indgår i sanitetssektionen, samt personel, der har behov for uddannelse i olieforureningsbekæmpelse. For personel til operations- og våbendivisionen aftales fornøden undervisning med specialskolerne.

HVIDBJØRNEN-kl., BESKYTTEREN, BARSØ-kl., SLEIPNER, DANNEBROG og inspektionskuttere afvikler en 14 dages specialuddannelse på Søværnets Eksercerskole. Der undervises bl.a. i fagene fjernkending, artilleri (20 mm og 76 mm), maskinlære, sømandskab, maskingevær, dybdebombe, havaritjeneste, brandslukning, røgdykning og sanitetstjeneste.

Personel til inspektionskuttere, Grønlands Kommando og Færøernes Kommando modtager en videregående specialuddannelse på Søværnets Eksercerskole omfattende bl.a. mineuskadeliggørelse, håndgranat, maskingevær og ABC-sporing og rensning, ligesom personellet gennemgår en overlevelseshøvelse.

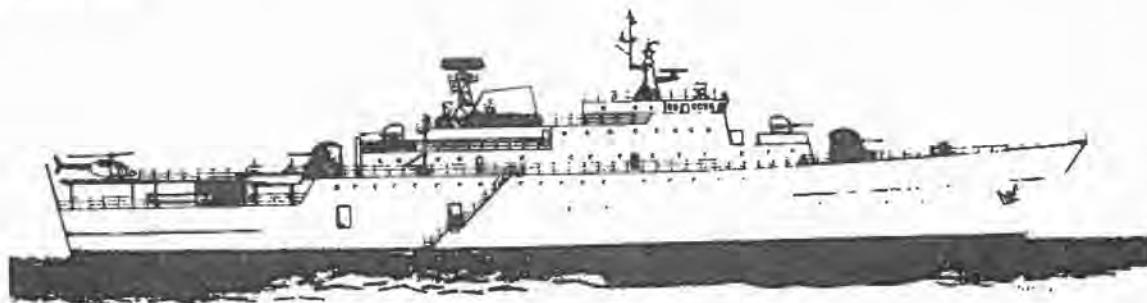
DANNEBROGs besætning - med undtagelse af teknikdivisionens personel - modtager en mobiliseringsuddannelse til 40 mm M/36 Lv Fa. I fortsættelse af specialuddannelsen overgår personellet til enhedsuddannelse med henblik på at indgå i den operative samvirkeuddannelse. Formålet med enhedsuddannelsen er at uddanne personellet således, at enheden kan virke som et fælles hele, samt give personellet en sådan uddannelse, at det kan bestride en mobiliseringspost.

Der er for Flådens skibe blevet udarbejdet en række uddannelsesplaner for de enkelte skibstyper med titlen "Plan for uddannelsen i Søværnet - Specialuddannelsen, Enhedsuddannelsen", der erstatter de hidtidige planer for Personel- og Enhedsuddannelse. Planerne er blevet tilsendt enhederne medio februar.

Uddannelsesplaner for landtjenestestederne er under udarbejdelse, og en orientering herom vil blive udsendt i en senere Søværns-Orientering. (MST)

ÄLVSNABBENs afløser

Den svenske regering har som tidligere omtalt bevilget 125 mio. sv-kr. til et nyt mineskib, der skal erstatte den 32 år gamle ÄLVSNABBEN.

Det nye skib, som også skal være skoleskib, skal bygges på Karlskronaværftet. Indretningen og materiel om bord skal imødekomme et krav om undervisningsforhold, som så vidt muligt genspejler

forholdene i Flådens forskellige skibstyper. Samtidig skal der tages hensyn til, at skibet - som sin forgænger - skal benyttes til langfart, bl.a. i tropiske farvande. Leveringen skal ske i budgetåret 1980/81.

(MST)

Indland kort

Inspektionsskibet BESKYTTEREN hejser kommando den 27. februar. Efter en forskole vil skibet forrette inspektionstjeneste ved Færøerne i april, maj og juni. Efter ferieperioden fortsætter inspektionstjenesten, denne gang ved Grønland, indtil skibet i midten af oktober skal til garantieftersyn.

Søkortarkivet trykte i perioden 1. april 1973 til 31. december 1974 71.190 søkort. Hos firmaet Rolf Petersen blev der i samme periode trykt 112.775 søkort. På Søkortarkivets automatiske tegnemaskine er der foruden egne arbejder udført en del tegnearbejde for andre institutioner. Geodætisk Institut er her langt den største aftager.

I oktober kvartal var søværnets helikoptere i luften i 70 timer og 50 minutter under udførelse af opgaver i færøske farvande. Der blev gennemført 66 missioner til fiskeriinspektion, redningsopgaver m.v. I samme periode deltog flyvevåbnets C-47 med 7 timers flyvetid i opgaverne.

Slædepatruljen SIRIUS er igang med forårspatruljeringen. Efter planen skal slædeholdene køre ca. 13.000 km, før de igen er tilbage på hovedbasen i begyndelsen af juni. Vejret har under de første ugers kørsel været præget af storm og stærkt snefald, men erfaringen viser, at når solen kommer over horisonten i løbet af denne måned, bedres vejret.

Udland kort

For første gang i det amerikanske flådeakademis 130 års historie er en udlænding blevet chef for et undervisningsområde. Det er den engelske kaptajnløjtnant Richard A. Smith, der skal lede den stab på 29 officerer, der underviser 1.200 mand i navigation.

Han har bl.a. sejlet med britiske minestrygere, destroyere og hangarskibe.

Den svenske undersøgelse af forsvarets øverste ledelse er nået så langt, at der foreligger to forslag: de nuværende værnstables arbejde overføres til Forsvarschefen og Forsvarsstaben - eller bibeholdes af værnsledelserne, men med færre beføjelser. Nu skal forslagene finpudses, først og fremmest de økonomiske konsekvenser, der var undersøgelsens hovedformål.

Vosper Thornycroft og Hawker Siddeley har sammen udarbejdet et projekt til en ny hangarskibstype på 6.000 t med et 450 ft flydæk til 8 Sea Harriers eller Sea King-helikoptere. Marine-staben siger, at det er et privat studieprojekt, som man ikke ønsker at kommentere.

Det amerikanske flådeakademi indretter specielle toiletrum til de 80 kvindelige kadetter, der ventes at møde i juli, men ellers må de dele kår med deres 1.400 mandlige kolleger. Kvinderne fordeles på de 36 kompagnier, hvor dog nogle af de fysiske krav til dem vil blive modificeret. Det hedder bl.a. i reglementet, "at kvinder i uniform ikke må gå hånd i hånd med nogen på offentlige steder".

Den britiske flådes hydrografiske afdeling, der har 1.751 medarbejdere, er til nyvurdering. Det gælder også hjælpeskibenes fremtid. Der er nu 4 oceangående hjælpeskibe på 2.800 t, 4 kyst-hjælpeskibe på 1.000 t og 5 mindre på 160 t. Marineministeren siger, at afdelingen fremtidig kun vil få den størrelse, der kræves til forsvarets formål.

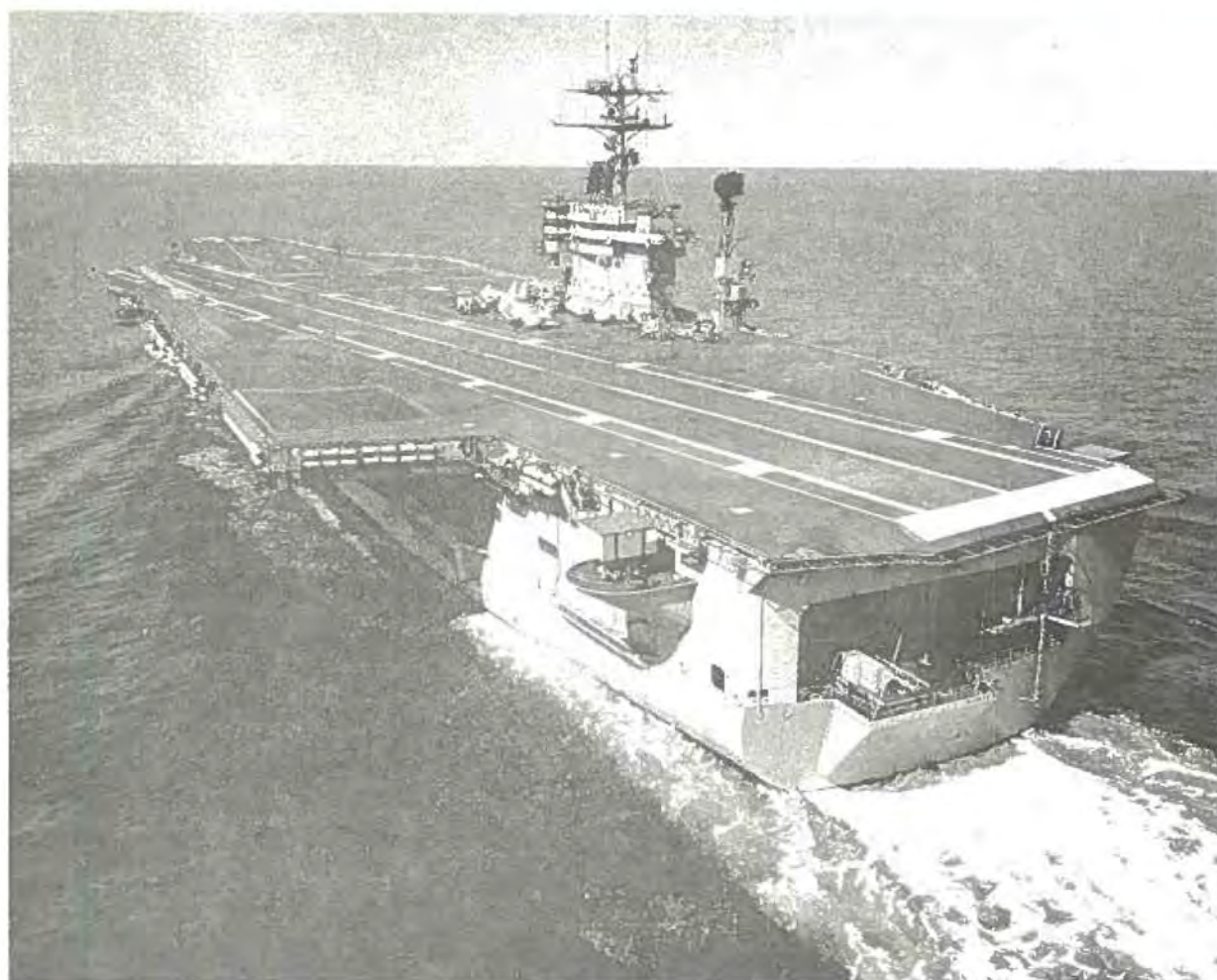
Ved en højtidelighed i Brest med deltagelse af forsvarsminister Yvon Bourges har den franske atom-undervandsbåd RE-DOUTABLE modtaget sine første atom-missiler. Næst i rækken er INDOMPTABLE, der bliver operationsklar til efteråret, samt TONNANT i 1979 og INFLEXIBLE i 1982.

Thastrup

Nr. 9/76
27 FEB 76

SØVÆRNS- ORIENTERING

USAs nyeste hangarskib NIMITZ

USA ønsker nye atom-hangarskibe

Vicepræsident Nelson Rockefeller og Mrs. Dwight Eisenhower var blandt gæsterne, da de nye atomdrevne hangarskibe EISENHOWER og VINSON blev henholdsvis søsat og kølstrakt i Newport News. De er søsterskibe til NIMITZ, der blev afleveret til flåden i fjor. Data: 1.000 f lang, 252 f bred, flydækareal 4½ acres, 95.000 t, 30 knobs fart, besætning 6.300 mand.

Flåden ønsker nye atom-hangarskibe i stedet for den forældede FORRESTAL-klasse, siger marinestaben. Det er et krav til planlægningen, at det første skal være færdigt i 1985. Det præciseres ikke, hvor mange skibe der planlægges, men "der må være tilstræk-

NIMITZ i en anden pejling

keligt til at erstatte de 4 FORRESTAL-skibe, der har gjort tjeneste i omkring 30 år i firserne". Flåden har af Kongressen fået 8 mio. dollars i dette finansår til udvikling af hangarskibs-planerne. Der forberedes en bevillingsansøgning på 350 mio. dollars i næste finansår til indkøb af det første materiel.

Der er endnu ikke truffet bestemmelse om, hvor de nye skibe skal bygges, men Newport News-værftet er favorit. - Tak for tilliden, siger værftets præsident, John Diesel, vi vil gerne arbejde for flåden, men ikke for den profit, de nuværende byggerier giver. Foreløbig har vi klaget til Kongressen over de elendige flåde-kontrakter, vi har løbende.

Planerne for nye store hangarskibe betyder, at flådens ledelse har skiftet mening siden 1974, da man planlagde udskiftning af de ældre hangarskibe med et lille, konventionelt drevet han-

garskib, kaldet CVX. Tanken var, at man kunne få flere CVX-skibe til en lavere pris end f.eks. NIMITZ, der har kostet 1 mia.dollars. En hemmelig undersøgelse har dog påvist, at et mellemstort hangarskib bliver dyrere og mindre effektivt end et stort.

Undersøgelsen vælter formentlig fhv. forsvarsminister James Schlesingers og forsvarsministeriets ønske om mindre hangarskibe. Ministeren har beordret flåden til at fremlægge planer om et hangarskib på 50.000 t, der ikke må koste mere end NIMITZ-klassen. Flåden siger nu, at det er umuligt at opfylde, og at det faktisk bliver billigere at fortsætte med bygningen af store hangarskibe.

Flåden har foretaget en sammenlignende undersøgelse af fire forskellige typer hangarskibe, et på 55.000 t, et på 65.000 t, et på 73.400 t og på en modificeret udgave af NIMITZ, alle atomdrevne. Med undtagelse af NIMITZ viste marinens beregninger, at de tre andre ville blive 400-600 mio. dollars dyrere end den nuværende NIMITZ-klasse. Den modificerede - flåden kalder den "skrabede" - udgave af NIMITZ vil koste omkring 40 mio. dollars mindre. Rapporten er som sagt hemmelig, og der er ikke sivet oplysninger ud, der forklarer årsagerne til, at mindre hangarskibe koster mere end NIMITZ-klassen.

(MST)

10-års jubilæum i Bangsbo Skov

Med skyldig respekt for Søværnets Officersskole, der den 26.februar fejrer 275-årsdagen for sin oprettelse, kan det i al beskedenhed noteres, at det den 1. april er 10-årsdagen for Søværnets Sergentskoles udflytning fra Københavns-området til Søværnets Kaserneområde i Bangsbo Skov ved Frederikshavn. Den 1. juli samme år fulgte yderligere udflytningen af Søværnets Reserveofficersskole, og fra samme dato oprettedes ved integration af disse to sømilitære skoler: Søværnets Sergeant- og Reserveofficersskole.

Skoleudflytningerne muliggjordes ved den gennem Bangsbo Forts nedlæggelse og Flådestation Frederikshavns etablering ledigblevne Bangsbo Kaserne, der - efter at have gennemgået en mindre ombygning - gennem det sidste årti må siges at have gjort en efter omstændighederne god fyldest i skolefunktionen.

Skolen agter imidlertid ikke udadtil at festligholde selve dagen, men har til hensigt at fejre jubilæet i forbindelse med

den samlede indvielse af skolens nybyggeri: Idrætshal, -anlæg samt 2 beboelsesfløje, der for sidstnævntes vedkommende allerede blev taget i brug i januar måned i år.

Denne indvielsesfest påtænkes afviklet en fredag i sidste halvdel af maj måned for særligt indbudte gæster, efterfulgt af et indendørs idrætsarrangement med lokal civil og militær deltagelse lørdag formiddag, samt et "åbent hus"-arrangement lørdag og søndag eftermiddag med omvisning, filmforestilling m.v. På indværende tidspunkt stiles efter datoerne 21.-23.maj. Ved at udskyde indvielsen til dette tidspunkt vil der være mulighed for en almindelig soignering af de omliggende arealer, samt opsætning af visse udendørs sømilitære effekter, som skolen allerede er i besiddelse af, således at nybyggeriet - ikke mindst på baggrund af den nyudsprugne skov - kan vise sig fra den mest miljøvenlige side.

(SRS)

Nu kommer lokale talsmandskurser

Fra 26.januar til 30.Januar har der på Søværnets Konstabelskole, Margrethholm, været afholdt et "Lokalt Talsmandskursus" (LOKATA) for søværnet. Som bekendt fra tidligere Søværns-Orienteringer har der været vanskeligheder med at få etableret denne uddannelse, som jf. samarbejdsloven skal tilbydes talsmænd umiddelbart efter, at de er blevet valgt.

Der var ved tilmeldingsfristens udløb tilmeldt knapt 50 talsmænd for hele søværnet, og derfor måtte Marinestaben inden kurset udsende signal, hvori cirka 25 talsmænd beklageligvis måtte udskydes fra kurset.

Talsmændene, som deltog, udtrykte efter kurset tilfredshed med såvel indholdet som den måde, hvorpå kurset var blevet afholdt. Der blev på kurset bl.a. givet orienteringer om velfærdstjenesten, arbejdssikkerhed, retsforhold, arbejdsformidling, socialrådgivning samt samarbejdsloven og samarbejdscirkulæret.

Alle orienteringerne var lagt ind i et modulsystem, hvor den første fase bestod af orientering om emne, næste fase af forberedelse til diskussion, tredje fase træningsdiskussion om emne og sluttelig en plenumdrøftelse. Behandlingen af emnerne blev således kombineret med øvelse i diskussions- og mødeledelse.

Marinestaben vil snarest etablere en række lokale talsmandskurser på Margrethholm i den form, som nu har vist sig effektiv.

(MST)

Søværnets Personelinformationskontor

Det ved Flådestation København oprettede informationskontor ændrer fra 16. februar navn til Søværnets Personelinformationskontor, Flådestation København.

Personelinformationskontoret har som hidtil til opgave at formidle tjenstlig forbindelse mellem Forsvarskommandoen, personelforvaltningsafdeling søværnet og personel på Holmen, i Flådens skibe m.v.

Forvaltning af personel, der under kursusophold, ferieafvikling, sygdom m.v. tilkommanderes under Flådestation København, vil ligeledes som hidtil ske ved Personelinformationskontoret. Endvidere varetager kontoret visse opgaver i forbindelse med vejledning og administrativ afvikling af stampersonellets civiluddannelse.

(FKO)

Resolut anholdelse af våbentyve

Søværns-Orientering omtalte fornylig et af de tilfælde af konduite, der så ofte næsten ubemærket forekommer i søværnets virksomhed. Her er endnu et tilfælde af den art.

I et af søværnets jyske våbendepoter gik den skjulte alarm igang en sen aften. Politiet sendte en patruljevogn til depotet, men kunne blot konstatere, at der var forsøgt indbrud. Der var savet i låsen, men det var ikke lykkedes at save den over. Der var ingen mennesker i nærheden. Politiet underrettede derefter Marinehjemmeværnet, og flotillechefen kørte for en sikkerheds skyld en inspektionstur til depotet.

Da han kom til depotet, så han til sin overraskelse, at låsen nu var blevet gennemsavet, og at det elektriske lys var blevet afbrudt. Han listede ind og kunne høre, at der var flere mennesker til stede i depotet, men ikke hvor mange. Uden at betænke sig trak han sin tjenestepistol og affyrede et varselsskud i luften og råbte, at alle øjeblikkeligt skulle komme ud med hænderne omkring hovedet. To unge mænd lystrede befalingen og dukkede ud af mørket med hænderne i vejret. Flotillechefen anholdt dem og ventede, indtil han med hjælp af en forbikørende bil fik tilkaldt politiet.

De to tyve havde gennemsavet tre svære låse for at komme ind i depotet. Her havde de nået at opbryde flere våbenkasser og en række andre kasser med udrustning, som nu lå og flød overalt. En foreløbig optælling syntes at vise, at der intet var forsvundet, men også, at det var i sidste øjeblik, der blev skredet ind.

Vi nævner dennegang ikke navne, men når den resolute flotillechef læser dette, ved han, at tilfælde af konduite af og til alligevel bemærkes uden for tjenesteområdets snævre rammer.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har med tak modtaget et tilbud fra Assens kommune om adoption af torpedobåden WILLEMOES. Adoptionen vil kunne finde sted i eftersommeren eller det tidlige efterår. Assens adopterede i 1947 kystjageren WILLEMOES, og der var et udmærket forhold mellem skib og by.

Flådestation Frederikshavn har i perioden 29. februar - 3.marts rutinemæssigt besøg af det vesttyske transportskib ODEN. Flådestationen har sagt ja til, at skoleskibet GEORG STAGE i lighed med sidste år vil ligge i flådehavnen 23.juli-2.august. Den 1.marts får flådestationen besøg af 40 værnepligtige fra Dronningens Livregiment.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste havde i sidste finansår 364 tjenestestedsbesøg med 13.758 deltagere. Heraf var der i hæren 112 med 4.005 deltagere, 91 i søværnet med 3.253 og 161 i flyvevåbnet med 6.500 deltagere. Det var som helhed en mindre tilbagegang i forhold til året før.

Forsvarskommandoen har nedsat en arbejdsgruppe til koordinering af værnssfælles uddannelse af intendanturofficerer. Det hedder i opgaven bl.a., at uddannelsesplanen i målsætning og indhold på det intendanturfaglige område skal være i nærlig overensstemmelse med uddannelsesplanen for den administrative linie på Søværnets Officersskole.

Udland kort

Den svenske flådeledelse overvejer tre navneforslag til minefartøjet ÄLVSNABBENS afløser, nemlig "CLAES FLEMING", "FYLGIA" og "KARLSKRONA". Det menes, at det sidste har store chancer, fordi Karlskrona, hvor skibet skal bygges, har 300 års byjubilæum i 1980, når søsætningen finder sted.

I den største havneby i Albanien, Darres, er Kina i færd med at bygge en flådebase. En del af området er netop blevet erklæret som forbudt militært område. Det beregnes, at Kina nu har ca. 5000 eksperter af alle arter i Albanien, deraf et stort antal militære rådgivere.

Det vesttyske Lürssen-skibsværft har passeret sin 100 årsdag. Værftet byggede de første orlogsskibe til den tyske flåde i 1930 og tre år senere verdens første motortorpedobåd med dieselmotorer. Under krigen nåede man op på at levere en motortorpedobåd hver 6. dag. I de 100 år er der bygget 13.500 skibe, og værftet har nu 1.200 medarbejdere.

De kommende 10 amerikanske atom-undervandsbåde af TRIDENT-klassen skal stationeres i en nybygget base til en halv mia. dollars i Puget Sound i staten Washington. Den første TRIDENT, der er under bygning i Groton, Connecticut, ventes til basen i april 1979, den sidste i 1985. Basen får ca. 4.000 militære og 2.800 civile medarbejdere.

Den hollandske flåde har bestilt 8 LYNX-helikoptere i England. Ordren, der blev underskrevet den 4. februar, er på 4,7 mio. pund. Flåden har i forvejen 8 helikoptere af samme type. Foruden til England er helikopteren også leveret til Frankrig og Brasilien. LYNX-helikopteren satte i 1972 verdensrekord for sin klasse med 320 km i timen.

Søkadet Robert Moyse menes at være britisk rekordholder på et specielt område. Han er nemlig det 12. medlem af en familie, der har tjent flåden uafbrudt i 134 år. Robert er den 6. far-søn-generation, men desuden tæller familien også brødre samt i vore dage et kvindeligt medlem, Janet, der er 3. officer i kvindekorpset.

Thostrup